

"Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 шілдедегі N 533 Бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 24 тамызда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 6430 болып енгізілді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2012 жылдың 18 мамырдағы № 362 бұйрығымен

Ескерту. Бұйрықтың күші жойылды - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2012.05.18 № 362 (қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді) бұйрығымен.

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі Кодексінің 7-бабының 1-тармағының 5) тармақшасына, 145-бабының 1), 2), 3), 13), 14), 22), 26), 28) тармақшаларына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған «Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық ережесі бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау комитеті (К.С. Оспанов) осы бұйрықты заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді қамтамасыз етсін.

3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Әкімшілік-құқықтық жұмыс департаменті (Ф.Б. Бисмильдин) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін оны заңнамада белгіленген тәртіппен ресми жариялады қамтамасыз етсін.

4. Мыналардың:

1) «Медициналық қалдықтарды жинауға, зарасыздандыруға, сақтауға, тасымалдауға және көмуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық-эпидемиологиялық ережесі мен нормаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі міндетін атқарушының 2008 жылғы 23 маусымдағы № 362 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5264 болып тіркелген, «Заң» газеті» газетінде 2008 жылғы 1 тамызда № 116 (1342) жарияланған);

2) «Эпидемиология және гигиена жөніндегі санитарлық-эпидемиологиялық ереже мен нормаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2004 жылғы 18 тамыздағы № 629 бұйрығының (Нормативтік

құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3076 болып тіркелген, «Заң газеті» газетінде 2005 жылғы 20 қазанда, № 130 (754) жарияланған);

3) «Эпидемиология және гигиена жөніндегі санитарлық-эпидемиологиялық ережелер мен нормаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі міндетін атқарушының 2004 жылғы 18 тамыздың № 629 бұйрығына толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2007 жылғы 26 қаңтардағы № 41 бұйрығының (Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4547 болып тіркелген, «Заң газеті» газетінде 2007 жылы 7 наурызда № 35(1064) жарияланған);

4) «Эпидемиология және тағам гигиенасы санитарлық-эпидемиологиялық ереже мен нормаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі міндетін атқарушының 2004 жылғы 18 тамыздағы № 630 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3075 болып тіркелген, Қазақстан Республикасының орталық атқарушы және өзге де мемлекеттік органдарының Нормативтік құқықтық актілер бюллетенінде 2005 жылы, № 19, 180-құжат жарияланған);

5) «Эпидемиология және тағам гигиенасы санитарлық-эпидемиологиялық ереже мен нормаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 18 тамыздағы № 630 бұйрығына толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2008 жылғы 30 мамырдағы № 314 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5257 болып тіркелген, «Заң газеті» газетінде 2008 жылы 31 шілдеде , № 115 (1341) жарияланған);

б) «Ауруханалық, ана мен бала денсаулығын қорғау ұйымдарының құрылымына және оларды пайдалану барысына қойылатын талаптар» санитарлық ережелері мен нормаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік санитарлық дәрігерінің 2002 жылғы 24 маусымдағы № 23 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1913 болып тіркелген, Қазақстан Республикасының орталық атқарушы және өзге де мемлекеттік органдарының Нормативтік құқықтық актілер бюллетенінде 2002 жылы, № 33, 770-құжат жарияланған) күші жойылды
д е п т а н ы л с ы н .

5. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

6. Осы бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
Б. Садықов

міндетін атқарушы
Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
міндетін атқарушының
2010 жылғы 23 шілдедегі
№ 533 бұйрығымен
бекітілген

**«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын
санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық ережесі**

1. Жалпы ережелер

1. «Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық ережесі (бұдан әрі - санитариялық ереже) денсаулық сақтау объектілерінің құрылысына жер учаскесін таңдауға, жобалауға, салуға, реконструкциялауға, күтіп-ұстауға және пайдалануға, жабдықтауға, сумен жабдықтауға, кәріздеуге, жарықтандыруға және желдетуге, медициналық қалдықтарды жинауға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге, еңбек, тұрмыстық қызмет көрсету, медициналық қамтамасыз ету, тамақтандыру жағдайларына, медициналық мақсаттағы бұйымдарға стерилизациялау және дезинфекциялау жүргізу жағдайларына, санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шаралар ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды белгілейді.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2011.02.10 № 72 (ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Осы ережеде мынадай анықтамалар пайдаланылды:

1) антисептик – жарадағы микробтарды өлтіру мақсатында теріге немесе тінге қолдануға арналған химиялық микробқа қарсы агент;

2) антисептика – емдеуді қамтамасыз ету және инфекциялық процесстің дамуының алдын алу мақсатында терідегі, шырышты қабықшалардағы, жаралар мен қуыстардағы әлеуетті қауіпті микроорганизмдердің тіршілік етуіне бөгет жасау немесе жою әдістерінің жиынтығы;

3) бокс – сырттан науқас келіп түсуіне арналған жеке есігі бар үй-жай. Оның құрамына мыналар енеді: палата, санитариялық торап, ванна және шлюз.

4) санитариялық-көрсетімдік микроорганизмдер – қоршаған орта объектілерінде ықтимал фекальдық ластану және инфекциялық аурулар қоздырғыштарының болуының әлеуетті қаупі жөнінде куәландыратын индикаторлық микроорганизмдер;

5) шлюз – палата, бөлімше және жалпы дәліз арасындағы үй-жай бөлігі;

6) жылжымалы медициналық объект – арнайы медициналық жабдық орнатылған, дәрігер мамандардың кабинеттері бар көлік құралдары (автомобиль, темір жол, теңіз, өзен) базасында орналасқан шұғыл консультациялық-диагностикалық денсаулық сақтау объектісі.

Ескерту. 6-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2011.02.10 № 72 (ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Денсаулық сақтау объектілерінің құрылысына жер учаскесін таңдауға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

2. Денсаулық сақтау объектілерінің жаңадан салынған, реконструкцияланған ғимараттарын орналастыруға, олардың құрылысы мен реконструкциясына жобалық құжаттаманы бекітуге, пайдалануға беруге осы санитариялық ереже талаптарына сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды бар болғанда жол беріледі.

3. Құрылысқа бұрын қоқыстар төгу, ассенизация алаңдары, малдардың өлексесін көметін орын, бейіт ретінде пайдаланылған жерлерге, топырағында органикалық, химиялық, радиациялық сипаттағы ластанулары бар аумақтарда жер учаскесін бөлуге жол берілмейді.

4. Ұйымдар тұрғын үй құрылысының аумағына, көкжелек немесе табиғи аймақтарға, өнеркәсіптік және азаматтық мақсаттағы объектілерден қалалық, кенттік және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және салу жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына және осы ережеге сәйкес қашықтыққа орналастырылады.

5. Науқастардың ұзақ уақыт болуына арналған қуаты 1000-нан артық төсегі бар арнаулы ұйымдар немесе кешендер, ерекше режимдегі көрсетілген қуаты бар стационарлар (психиатриялық, туберкулезге қарсы, наркологиялық және басқалары) қоныстанған аумақтан кемінде 500 метр (бұдан әрі – м) ажырауды сақтай отырып қала маңындағы аймақта немесе шеткері аудандарда орналастырылады.

6. Қоныстанған аймаққа ұйымдарды орналастырған кезде емдеу және палаталы корпусстар құрылыстың қызыл сызығынан 30 м-ден жақын емес және тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттардан кем дегенде 50 м алыс және темір

жолдардан, әуежайлардан, жүрдек автомагистральдардан және басқа да шу көздерінен алшақ орналастырылады.

Ұйымның аумағы арқылы қалалық (ауылдық) пайдаланудағы магистральды инженерлік коммуникациялар (сумен жабдықтау, кәріз, жылумен қамтамасыз ету, электрмен жабдықтау) өтпеуі тиіс.

7. Жер учаскесі құрғақ, таза, атмосфералық ауаны ластау көздерінен алыс болуы тиіс.

3. Денсаулық сақтау объектілерінің ғимараттарын жобалауға, салуға, реконструкциялауға, қайта бейіндеуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

8. Денсаулық сақтау объектілерінің ғимараттары тоғыз қабаттан жоғары болмай жобаланады. Балалар ауруханаларының палаталы бөлімшелері (оның ішінде аналары бар үш жасқа дейінгі балаларға арналған) бесінші қабаттан жоғарыға, жеті жасқа дейінгі балаларға арналған палаталар және балалардың психиатриялық бөлімшелері (палаталары) екінші қабаттан жоғарыға орналастырылмайды.

9. Корпустар мен басқа ғимараттар арасындағы арақашықтық күн сәулесінің түсуінің, жарықтандырудың, желдетудің және шудан қорғаудың оңтайлы жағдайларын қамтамасыз етуі тиіс.

10. Тұрғын үй және қоғамдық ғимараттарға, оларға жапсыра-жанастыра салынған ғимараттарға бөлек есігі болған жағдайда, қуаты ауысымына 100 келушіден аспайтын амбулаториялық-емханалық көмек көрсететін, оның ішінде инфекциялық науқастар мен алкогольдік және есірткіге тәуелділіктен зардап шегетін адамдарға қызмет көрсетуге арналған стационарларды қоспағанда күндізгі стационарлары бар ұйымдарды орналастыруға жол беріледі.

11. Тұрғын үй және қоғамдық ғимараттарда мыналарды: пациенттер тәулік бойы болатын стационарды, микробиологиялық (вирусологиялық, паразитологиялық) зертханаларды, магнитті-резонанстық томография бөлімшелерін орналастыруға жол берілмейді.

12. Көп салалы ауруханалардың құрамына кіретін инфекциялық, психиатриялық, тері-венерологиялық, туберкулезге қарсы бөлімшелер жеке тұрған ғимараттарға орналастырылады. Жоспарлы оқшаулау кезінде және автономды желдету жүйесі бар болғанда туберкулезге қарсы бөлімшені қоспағанда көрсетілген бөлімшелерді басқа бөлімшелермен бір ғимаратта орналастыруға жол беріледі.

13. Инфекциялық және туберкулезге қарсы бөлімшелерде көлік кіретін (есік) жеке жол және көлікті дезинфекциялауға арналған жабық алаң болуы тиіс.

14. Емхана корпусы дербес кіру есігімен учаскенің шетіне орналастырылады.

15. Патологиялық-анатомиялық бөлімше бөлек ғимратта немесе ас блогын қоспағанда шаруашылық аймағында орналасқан ғимратқа жапсарлас үй-жайда орналастырылады. Бөлімшеден палаталы корпустарға және ас блогына дейінгі арақашықтық 30 м-ден кем емес болуы тиіс.

16. Патологиялық-анатомиялық бөлімшеде кемінде үш кіретін есік болуы тиіс (екеуі мәйіттерді бөлек қабылдауға және беруге арналған, үшіншісі персоналға арналған). Инфекцияланған мәйіттерді ашуға арналған үй-жай оқшауланады және сырттан кіретін бөлек есігі болады.

Патологиялық-анатомиялық бөлімшенің ғимараты емдеу және босануға көмектесетін үй-жайлардың, ұйымның аумағына жақын орналасқан тұрғын үй мен қоғамдық ғимараттардың терезелерінен көрінбеуі тиіс.

17. Виварий палаталардан кемінде 50 м және тұрғын үйлерден 100 м арақашықтықта орналастырылады.

18. Стационарлардың палаталық бөлімшелерінің және алғашқы медициналық-санитариялық көмек көрсететін ұйымдардың үй-жайларының ауданы осы ережеге 1, 2 және 3-қосымшаларға сәйкес келуі тиіс.

19. Ғимараттардың цокольды қабаттарында науқастарға арналған қабылдау және палаталы бөлімшелерді, электр-жарықпен емдеу кабинеттерін, босандыру бөлімшесін, операциялық, рентген кабинеттерін, емшара және дәрігерлердің кабинеттерін, шеберханаларды, улы, қатты әсер ететін, жеңіл тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар қоймасын орналастыруға жол берілмейді.

20. Септикалық және асептикалық операциялық блоктар (бөлімшелер) ішкі үй-жайларды қатаң түрде аймақтай отырып (стерильді аймақ, қатаң режим аймағы, «лас» үй-жайлар аймағы) оқшауланған ғимаратта, ғимараттың жапсарлас блогында немесе оқшауланған секцияларында орналастырылады. Операциялық блокты басқа емдеу корпустарынан тыс орналастырған кезде жылытылған өтпелер болуы тиіс. Кезек күттірмейтін хирургияға арналған операциялық бөлімшелер қабылдау бөлімшесінің құрамында орналастырылады.

21. Операциялық блоктарды бірінің үстіне бірін орналастырған кезде септикалық операциялық блоктар асептикалықтан жоғары немесе терапевтік бейінді корпустардың жоғарғы қабаттарына орналастырылады.

22. Операциялық блоктар (бөлімшелер) әрі-бері өтетін жол болмауы тиіс. Операциялық блокқа персоналдың кіруі санитариялық өткізгіштер арқылы, ал науқастар үшін шлюздер арқылы көзделеді.

23. Персоналға арналған санитариялық өткізгіштерде (әйелдер мен ерлерге арналған) үш-үштен көршілес үй-жай болуы тиіс. Бірінші үй-жайда себезгі, санитариялық торап және антисептик ерітіндісі бар дозатор көзделеді, екінші және үшінші персоналдың киінуіне және қолданылған киім-кешекті жинауға

арналады. Себезгі бөлмелер 2-4 операциялық блокқа 1 кабина есебінен ж о б а л а н а д ы .

24. Операциялық блоктың (бөлімшенің) сәулет-жоспарлау шешімі мынадай үш бөлек ағынның қозғалысын қамтамасыз етуі тиіс: «стерильді» (хирургтар мен операциялық мейірбикелер), «таза» (науқасты жеткізу, анестезиологтардың, кіші және техникалық персоналдың, таза киім-кешектің, дәрі-дәрмектердің өтуі), «лас» (медициналық қалдықтарды, пайдаланылған төсек әбзелдерін, таңу материалын шығару) .

Көп қабатты ғимараттарда ағындар бөлек лифтілермен қамтамасыз етіледі және қ и ы л ы с п а у ы т и і с .

25. Реанимация және анестезиология бөлімшелері мынадай 2 бөлімнен тұруы тиіс: аурухананың палаталы бөлімшелерінен түсетін науқастарға және қабылдау бөлімшесі арқылы түсетін науқастарға арналған.

26. 400 және одан да көп төсектері бар ұйымдарда стационар науқастарына және емханалық бөлімше науқастарына арналған екі функционалдық диагностика бөлімшесі болуы тиіс.

27. Микробиологиялық зертхана үй-жайлары зертхананың басқа үй-жайларынан оқшауланады. Микробиологиялық зертхананың келушілерге арналған есігі сырт жақтан болуы тиіс.

28. Қан құюға арналған бөлімше бірінші қабатқа орналастырылады.

29. Көп салалы ауруханалардың ана мен баланы қорғаудың дербес объектілері мен бөлімшелерінің сәулет-жоспарлау шешімі бөлімшелерді аймақтауды, олардың толу және санитариялық өңдеу кезеңділігін қамтамасыз етуі тиіс. Физиологиялық («таза ағын») және обсервациялық («лас ағын») бөлімшелер үшін барлық үй-жайлар бөлек болуы тиіс (вестибюльден және с ү з г і д е н б а с қ а) .

30. Физиологиялық және обсервациялық бөлімшелердің қабылдау бөлімшелері мен балалар стационарының қабылдау бөлімшелерінде 5 адамға 1 себезгі кабинасы есебінен персоналға арналған киім ілетін орын мен себезгі бар санитариялық өткізгіш жабдыкталады.

31. Ана мен бала объектілерінде реанимация және қарқынды терапия палаталары (бөлімшелері) болуы тиіс.

32. Инфекциялық бөлімшелерде жалпы палаталардан басқа бокстар мен жартылай бокстар болуы тиіс. Бокстар мен жартылай бокстардың құрамына дәретхана мен ваннадан тұратын санитариялық торап, палата мен дәліз арасындағы палата және шлюз кіруі тиіс. Бокста сыртқа шығатын тамбур болуы т и і с .

33. Науқастарды қабылдау үшін стационарда (бөлімшеде) мынадай қабылдау-қарау бокстары: 60 төсекке дейін 2 бокс, 60-тан 100-ге дейінгі төсекке

3 бокс, 100-дан артық төсекке төсектердің жалпы санының 3 %-ы болуы тиіс.

34. Балаларға арналған инфекциялық емес бөлімшелердегі қабылдау-қарау бокстары төсектер санының 3 %-ын, ауруханаға жатқызуға арналған бокстар бөлімшедегі төсектер санының 5 %-ын құрауы тиіс.

35. Стационарлық көмек көрсететін барлық денсаулық сақтау объектілеріндегі палаталы секцияның кіру есігінде шлюзі бар өтетін жол болмауы тиіс.

36. Палаталардың, оның ішінде 1 жастан үлкен балалар мен ересектерге арналған күндізгі стационар палаталарының сыйымдылығы 4 төсектен артық болмауы, 1 жасқа дейінгі балалар мен обсервациялық акушерлік бөлімшелер палаталарының сыйымдылығы 2 төсектен артық болмауы тиіс.

37. 1 жасқа дейінгі балалар бөлімшелерінде кемінде 8 төсек болуы тиіс.

38. Жаңа туған нәрестелерге арналған төсектерді жаңа босанған әйелдер палаталарында орналастырады.

39. Екі палаталы секциясы бар бөлімшелерде кемінде 2 емшара бөлмесі болуы тиіс.

40. Балалар бөлімшелерінде үш жастан үлкен балаларға арналған асхана болуы тиіс.

41. 1 жастан үлкен балаларға арналған палаталы секциялардың ванна бөлмесінде 2 ванна, 1 жасқа дейінгі балалар үшін ванналар палаталарда немесе кезекші мейірбикенің үй-жайында болуы тиіс.

42. Күндізгі стационар үй-жайларының жиыны мен ең аз аудандары осы ережеге 4-қосымшада келтірілген.

Ескерту: 42-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а . 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

43. Қалпына келтіру емі мен медициналық оңалту бөлімшесі емханалық бөлімше мен күндізгі стационар келушілері үшін жалпы болуы мүмкін.

44. Терапевтік және хирургиялық бейіндегі науқастарға арналған туберкулезге қарсы стационардың жиыны мен ең аз аудандары осы санитариялық ережеге 6-қосымшада келтірілген.

45. Стационарлардағы (бөлімшелердегі) бір орындық бокстар палаталардың жалпы санының кемінде 30 %-ы есебінен орналасады. Әр бөлімшеде қақырық жинауға арналған бөлме бөлінеді.

Балалар мен жасөспірімдерді емдеуге арналған бөлімше жеке ғимаратта орналасады.

46. Туберкулезге қарсы стационардың әрбір бөлімшесі арасында шлюз құрылғысы бар «таза» және «лас» аймақтарға бөлінеді. Шлюз тез жуылатын, жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді материалдан жасалады және жасанды жолмен іске қосылатын дербес сору желдеткіш жүйесімен, екі бактерицидті

экрандалған сәулелегішпен (әр есіктің үстінде), дезинфекциялау құралдарының ерітіндісіне арналған үстелмен, қол жууға арналған сұйық сабын дозаторы бар қол жуғышпен, медициналық халаттарды ілетін киім ілгіштермен жабдықталады.

Шлюздің ені кемінде 2 м, ұзындығы дәліздің еніндей болуы тиіс. Шлюз есіктері барлық периметрі бойынша саңылаусыз, диагональ бойынша орналасқан, бөлімшенің «лас» аймағы жағына қарай ашылатын және өздігінен жабылатын механизмдермен жабдықталған болуы тиіс.

47. Туберкулезге қарсы стационарда науқас балалар мен жасөспірімдерге жалпы білім беруге жол беріледі.

48. Физиотерапия бөлімшелері «құрғақ» (электрмен, жарықпен, жылумен емдеу кабинеттері) және «ылғал» аймаққа бөлінеді. Емдеудің әрбір түрі бойынша емшара өткізу үшін бөлек үй-жайлар жабдықталады.

49. Физиотерапевтік аппаратура қаңқалары пластмасса немесе ағаш бағандардан не жерленуден еркін (қабырға мен еденнен оқшаулау) металл (никельденген) құбырлардан орындалған оқшауланған кабиналарда орнатылады. Стационарлық ультражоғары жиілік (бұдан әрі – УЖЖ) және өте жоғары жиілік (бұдан әрі – ӨЖЖ) генераторлары экрандалған кабиналарда орнатылады.

Электрмен емдеуге және жарықпен емдеуге арналған жабдықтарды бір үй-жайда орналастыруға жол беріледі.

50. УЖЖ қуаты 100 Ваттан (бұдан әрі – Вт) асатын стационарлық аппараттар немесе УЖЖ қуаты кемінде 100 ВТ болатын 4 және одан да көп аппараттар басқа да электрмен және жарықпен емдеу үй-жайларымен көршілес жеке үй-жайда орналастырылады.

51. Кабинада бір аппараттан артық орналастыруға жол берілмейді. Кабина бағанының биіктігі 2,0 м, ұзындығы 2,2 м, ені 1,8 м болуы тиіс. Қуаты 200 Вт асатын индуктотермия, шағын толқынды терапия аппараттарын, УЖЖ генераторларды пайдаланған кезде кабинаның ені кемінде 2 м болып қабылданады.

52. Электрмен емдеу, жарықпен емдеу және ультрадыбыстық терапия бөлімшелерінде (кабинеттерінде) кабиналардың ауданы бір стационарлық аппаратқа кемінде 6 шаршы метр (бұдан әрі – м²) болуы тиіс. Бір кабинада бір стационарлық физиотерапиялық аппарат, бас жағы көтерілетін және жергілікті жарықтандыруға арналған құрылғысы бар бір ағаш кушетка орнатылады.

53. Электрмен ұйықтату кабинеті дыбыс өткізбеу жағдайларында терезелерін тыныш аймаққа бағыттауды ескере отырып өтуге болмайтын аймаққа орналастырылады.

54. Аадамдарға топтық ультракүлгін сәулелеуді өткізуге арналған үй-жайда науқастарға арналған киім шешетін бөлме мен пульт бөлмесі (мейірбикенің

жұмыс орны) болуы тиіс. Сәулеленушілерді бақылау ауданы кемінде $0,5 \text{ м}^2$ әйнектелген қарайтын терезе арқылы жүзеге асырылады, пульт бөлмесіне кіретін есік емшара бөлмесінен болуы тиіс.

55. Қауіптілігі 3 және 4-сыныпты лазер қондырғылар қабырғалары күңгірт бетті жанбайтын материалдан дайындалған бөлек үй-жайларда орналастырылады, қауіптілігі 1 және 2-сыныпты лазер қондырғыларын жалпы үй-жайларда орнатуға жол беріледі.

Лазер қондырғылары бар үй-жайдың есіктері үй-жайға лазерлердің жұмысы кезінде кіруді болдырмайтын, блоктайтын құрылғылары бар ішкі құлыппен жабылады. Есікке лазерлік қауіптілік белгісі және автоматты түрде қосылатын мемлекеттік және орыс тіліндегі «Лазер жұмыс істеп тұр, қауіпті!» деген жاناتын тақта ілінеді.

56. Иондаушы сәулелену көздері бар жабдықты орнату оны пайдалану құқығына санитариялық паспорты бар болғанда жол беріледі.

57. Топтық ингаляциялау үй-жайы қалған үй-жайлардан оқшауланады. Жеке ингаляциялық аппараттарға арналған компрессор олардың жанында немесе көрші үй-жайда орналасады. Бірнеше емшара орнының ингаляциялық қондырғыға арналған компрессорлары жертөле немесе жартылай жертөле қабатында орналасады.

58. Емдеу уқалауын өткізуге арналған үй-жайлар мынадай: уқалауға арналған кабинеттерден, дәрігер кабинетінен, персоналға арналған себезгі бөлмесінен (уқалау кушеткасының саны төрт және одан да көп болғанда), персоналға арналған бөлмелерден тұруы тиіс. Уқалауға арналған кабинеттің ең аз ауданы бір кушеткаға кемінде 6 м^2 есебінен болуы тиіс.

59. Инемен емдеу бөлімшесінде мыналар: дәрігер кабинеті, науқастарды қабылдауға арналған кабинет (үштен онға дейін кушетка есебінен), емшара кабинеті, науқастарға арналған демалыс бөлмесі және санитариялық-тұрмыстық үй-жайлар болуы тиіс. Науқастарды қабылдауға арналған кабинеттің ауданы 1 кушеткаға 6 м^2 есебінен, бірақ 12 м^2 кем емес болып қабылданады.

60. Физиотерапия бөлімшесіндегі (кабинетіндегі) кабиналардың металл құрылымдары қабырғалар мен еденнен оқшауланады, барлық металл заттар мен аспаптар қорғаныш жерлендірілуі тиіс.

61. Контрасталық ванналар үшін өлшемдері $1,75 \text{ м}$ -ге $1,75 \text{ м}$ және тереңдігі $1,2$ ($1,3$) м болатын екі жапсарлас бассейн болуы тиіс. Бір бассейннен екінші бассейнге өту бассейндер арасындағы баспалдақ бойынша жүзеге асырылады.

62. Балшықпен емдеу залы оларға жалғасқан себезгі кабиналары бар жеке кабиналардан және науқастардың шешінуіне арналған екі кабинадан тұруы тиіс. Науқастарға арналған кіретін есік тек шешінуге арналған және себезгі кабинасы

а р қ ы л ы

б о л а д ы .

63. Электрлі балшықпен емдеу емшаралары балшықпен емдеу үй-жайының құрамына кіретін бөлек оқшауланған үй-жайда өткізіледі.

64. Емдеу-жүзу бассейндері суының айнасының өлшемдері бір жүзетін адамға 6 м² есебінен қабылданады.

65. Денсаулық сақтау объектілерінде үй-жай жиыны мен аудандары осы ережеге 7-қосымшаға сәйкес болуы тиіс орталық стерилизациялау бөлімшелері (бұдан әрі – ОСБ) болуы тиіс.

66. Кір жуу орнын жобалау кезінде оның өнімділігі стационардағы 1 төсекке тәулігіне құрғақ төсек әбзелдерінің 2,3 килограмын (бұдан әрі – кг) және амбулаториялық-емханалық ұйымға бір рет келуге 0,4 кг құрғақ төсек әбзелдерін жуу есебінен қабылданады.

Кір жуу орнының бар болуына карамастан стационарда құрамы мен ауданы өңделетін төсек әбзелдерімен айқындалатын дезинфекциялау бөлімшесі болуы тиіс.

67. Биіктігі екі қабаттан артық ғимараттар лифтілермен, қоқыс жинауға арналған камералары бар қоқыс құбырларымен және көтергіш құрылғылармен жабдықталады.

68. Денсаулық сақтау объектілерінің қабылдау бөлімшесінде түсетін науқастар мен персоналға арналған бөлек санитариялық өткізгіш, инфекциялық стационарда (бөлімшеде) кемінде екі қабылдау-қарау бокстары болуы тиіс. Туберкулезге қарсы стационардың қабылдау бөлімшесінде кемінде екі қабылдау-қарау бокстары мен науқастардың қақырығын жинауға арналған бөлме (кабина) болуы тиіс.

69. Денсаулық сақтау объектілерінің қабылдау бөлімшесі төсек қуатына байланысты мыналармен: ішіне науқастардың киімі мен іш киімдерін салуға арналған таза қаптар қорымен, үй-жайлар мен санитариялық тораптарға арналған бөлек жинау мұкаммалымен, жуу, дезинфекциялау және дезинсекциялау құралдарымен, экрандалған бактерицидті ультракүлгін сәулелегіштермен, арнайы киімдермен және персоналға арналған жеке қорғаныш құралдарымен, педикулезге қарсы және обаға қарсы жиындармен қамтамасыз етіледі.

Инфекциялық және туберкулезге қарсы стационарларда (бөлімшелерде) кіретін есіктер, баспалдақ торлары және лифтілер науқастарды қабылдау және шығару үшін бөлек болуы тиіс.

70. Науқастарға арналған палаталардың, емдеу-диагностикалық және емшара кабинеттерінің жанына шу мен діріл көзі болып табылатын медициналық және инженерлік жабдықты орнатуға жол берілмейді.

71. Арбамен жылжитын мүгедектер үшін пандустар жабдықталады. Әрбір

пандустың басында және соңында ені пандустың енінен кем емес және ұзындығы 1,5 м кем емес көлденең алаң орналастырылады. Пандустың сыртқы бүйір жиектерінде және алаңдарда биіктігі кемінде 5 сантиметр (бұдан әрі – см) болатын қалқалар болуы тиіс. Пандустың еңкею бұрышы 15⁰-тан аспауы тиіс.

72. Пандустың немесе мүгедектердің қозғалуына арналған баспалдақ маршының екі жағында биіктігі кемінде 0,9 м қоршаулар, ересектер үшін биіктігі кемінде 0,7-0,9 м және мектепке дейінгі жастағы балалар үшін 0,5 м қос тұтқа орнатылады. Тұтқалардың ұзындығы әрбір жағынан пандустың немесе баспалдақ маршының ұзындығынан кемінде 0,3 м-ге ұзын болуы тиіс.

73. Соқырлар және нашар көретіндер үшін баспалдақтың жоғарғы және төменгі жағында, баспалдақтың бірінші және соңғы сатыларының тұтқалар учаскесі кедір-бұдырмен және қарсылас бояулармен белгіленеді.

74. Денсаулық сақтау объектілерінде науқастар мен персонал үшін шлюздері және қол жуғыштары бар бөлек дәретханалар болуы тиіс.

Соматикалық ауруханадағы палаталы бөлімшелердің науқастарына арналған санитариялық аспаптар (шүмектер, қол жуғыштар, ванналар, унитаздар, писсуарлар) саны, егер олар палаталарда қарастырылмаған болса ерлердің санитариялық торабында 10 адамға 1 аспап, әйелдер санитариялық торабында 8 адамға 1 аспап есебінен қабылданады. Ерлер дәретханасындағы писсуарлар саны унитаздар саны бойынша қабылданады.

Әйелдердің палаталы секцияларындағы санитариялық тораптарда жоғары көтерілетін себезгі бар әйелдер гигиенасы кабинасы жабдықталады.

75. Персоналға арналған санитариялық-тұрмыстық үй-жайларда мыналар:

1) санитариялық аспаптар саны әйелдер үшін кемінде екі аспап және ерлер үшін бір аспап ;

2) инфекциялық және туберкулезге қарсы стационарларда (бөлімшелерде) 10 адамға бір себезгі кабинасы, басқа бөлімшелерде орта және кіші персоналдың неғұрлым көп ауысымында жұмыс істейтін 15 адамға кемінде 1 себезгі кабинасы болуы тиіс. Персонал саны аз болған жағдайда бір бөлімшеге бір себезгі кабинасы болуы тиіс .

76. Үй-жайлардың ішін әрлеу олардың функционалдық мақсатына сәйкес орындалады .

77. Үй-жайлардың, ауаөткізгіштердің, желдеткіш жүйелерінің, сүзгілердің ішін әрлеу үшін пайдаланылатын барлық материалдар Қазақстан Республикасында пайдалануға рұқсат етілуі тиіс.

78. Ылғалды жұмыс режимі бар үй-жайлардың, көптеген дәрі-дәрмекке тұрақты микобактериясы бар туберкулезбен ауыратын науқастарға арналған стационардың үй-жайларының қабырғалары тұтастай көп рет жууға және

дезинфекциялауға болатын, ылғалға төзімді материалдардан орындалады.

79. Денсаулық сақтау объектілерінің өндірістік үй-жайларының (кабырғалардың, төбелердің, едендердің ішкі беттері) ішін әрлеу тегіс, түсі ақшыл болуы және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі рұқсат еткен жуу және дезинфекциялау құралдарын пайдалана отырып ылғалды жинау жүргізуге жол беруі тиіс.

80. Палаталар, дәрігерлер кабинеттері, холлдар, вестибюльдер, асханалар, физиотерапевтік және басқа да емдеу-диагностикалық кабинеттердің кабырғаларын бояу үшін нитробояуларды қолдануға жол берілмейді.

81. Вестибюльдердегі еденнің бетін жабу үшін механикалық әсерге төзімді материал, операциялық, наркоз, босану бөлімшелерінде антистатикалық қасиеттерге ие материал пайдаланылады.

82. Аспалы төбелерді вестибюльдерде, дәліздерде, холлдарда және басқа да қосалқы үй-жайларда қолдануға жол беріледі.

83. Психиатриялық стационарлардың (бөлімшелерде) терезелері сталинитпен әйнектеледі, үй-жайлардың есіктері арнайы жапқыштармен жабдықталады. Санитариялық-техникалық жабдықтың шығып тұратын бөліктері болмауы тиіс, санитариялық-техникалық арматура науқастар үшін қолжетімсіз болуы тиіс. Жылытқыш құралдар ретінде панельдер, төбеге ілінетін жабық шамшырақтар к о з д е л е д і .

84. Мультирезистентті және суперрезистентті туберкулезбен ауыратын науқастарға арналған бөлімшелерде БК- және БК+ науқастарға арналған палаталарда екі адамнан асырмау есептелуі тиіс.

85. Науқастардан қақырық жинау ауданы 8 м^2 кем емес арнайы бөлмелерде жүзеге асырылады. Қақырықты тікелей жинау үшін бөлмелер (ауданы 4 м^2 кем емес) үй-жайдың барлық биіктігі бойынша жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді материалдан жасалған қалқамен бөлінеді.

86. Туберкулезге қарсы диспансердің бактериоскопиялық зерттеулер орындауға арналған зертханасында үш бөлек секция болуы тиіс: үстелде орнатылған сору шкафында жшайынды дайындауға және жшайынды ны бояуға арналған екі бөлікке бөлінген үстелі бар жшайынды ларды дайындауға және бояуға арналған; микроскопияға арналған, препараттарды тіркеуге және сақтауға а р н а л ғ а н .

87. Гирудотерапия кабинеті денсаулық сақтау объектілерінің немесе дербес объект құрамына кіреді, жанастыра салынған немесе жеке тұрған ғимаратқа орналасады. Кабинетті тұрғын пәтерлерге кіретін есіктен оқшауланған жеке есік ұйымдастыра отырып тұрғын үйдің бірінші және цокольдық қабатына орналастыруға жол беріледі.

88. Гирудотерапия кабинетінде мынадай үй-жайлар болуы тиіс: ауданы 6 м^2 кем емес қабылдауды күтуге арналған, ауданы 12 м^2 кем емес дәрігер кабинеті, бір кушеткаға 6 м^2 , бірақ 12 м^2 есебінен кабиналармен жабдықталған емдеу емшараларына арналған, тұрмыстық үй-жайлар (ауданы 6 м^2 кем емес персонал үшін) және ауданы 3 м^2 кем емес дезинфекциялау құралдарын және жинау мүкаммалын сақтауға арналған үй-жай.

89. Балаларға арналған қалпына келтіру емі мен медициналық оңалтудың (бұдан әрі – орталық) ұйықтайтын үй-жайлары сыйымдылығы әрқайсында 30 төсектен артық емес оқшауланған палаталы секциялардан тұрады. Секция құрамында мыналар болуы тиіс: ауданы 15 м^2 кем емес ойын алаңы, 1 орынға $5\text{-}6 \text{ м}^2$ есебінен ұйықтайтын палата, бір орынға $0,7\text{-}0,9 \text{ м}^2$ есебінен кептіру шкафтары бар гардероб, б у ф е т б ө л м е с і .

90. Оқушыларға арналған ұйықтайтын палатаның сыйымдылығы 5 орыннан аспауы тиіс. Екі секцияға киімді үтіктеуге және тазалауға арналған бөлме (1 орынға $0,1 \text{ м}^2$ кем емес) және балалардың заттарын сақтауға арналған үй-жай (1 орынға $0,2 \text{ м}^2$), 3 жасқа дейінгі балалар үшін 15 төсекке және 3 жастан үлкен балалар үшін 30 төсекке тәуліктік мейірбике посты.

91. Балалар орталықтарында мектеп жасындағы балаларды оқытуға ұйықтау корпустарында бөлінген бөліктерде немесе жеке тұрған ғимаратта орналасқан оқу үй-жайларында өткізуге жол беріледі. Жататын және нашар қозғалатын балаларды оқыту палаталарда өткізіледі. Сынып ауданы бір оқушы орнына $2,5 \text{ м}^2$, рекреация ауданы бір орынға $0,6 \text{ м}^2$ есебінен болуы тиіс.

92. Мектепке дейінгі балаларға арналған бөлімшелерде санитариялық тораптар әр секция үшін бөлек орнатылады. Санитариялық тораптар мыналармен жабдықталады: балалар ванналарымен, себезгілермен, раковиналармен, ыстық және суық су қоспалауыштар арқылы келтірілген аяққа арналған жуғыштармен, балалар унитаздарымен, тостағандарды жууға арналған жуғыштармен, тостағандарды сақтауға арналған ссөрелермен, сүлгілер мен жуу құралдарына арналған ашық шкафтармен. 5 жастан үлкен балалар үшін ер балалар мен қыз балаларға арналған жеке дәретхана болуы тиіс.

93. Оқушылар үшін санитариялық тораптар әр секцияда мынадай есеппен жабдықталады: 5 адамға қол жуу үшін бір раковина, 15 адамға аяқ жуу үшін екі жуғыш, 15 қыз балаға екі унитаз және 15 ер балаға бір унитаз және писсуар, 15 адамға себезгі кабинасының бір аспабы, 15 адам үшін бір ваннаға ауданы 6 м^2 ванна бөлмелері, 15 қыз балаға екі кабина есебінен, иілгіш шлангі және раковинасы бар табандықпен жабдықталған ауданы 4 м^2 қыз балалар гигиенасы

б ө л м е с і .

94. Ересектерге арналған орталықтың жатын бөлмелері бір пациентке 7 м^2 есебінен, бірақ 9 м^2 кем емес ауданмен бір-екі орынға есептелінеді.

95. Мүгедектерге арналған жатын бөлмелер бірінші қабатта орналасады. Мүгедектерге арналған тұрғын бөлмелер мен тұрмыстық үй-жайлардың есік жақтауларының ені $1,2 \text{ м}$ -ден кем болмауы тиіс. Кіретін есіктер автоматты ашылатын және жабылатын (не жылжитын) есіктермен, дәліздерде қабырғалардың бойы мүгедектердің қозғалуы үшін тұтқалармен жабдықталады.

96. Кресло-арбада қозғалатын мүгедектер үшін дәретханаларда ені $1,65 \text{ м}$ кем емес және тереңдігі $1,8 \text{ м}$ кем емес, қабырғаға қағылған тұтқа түрінде арнайы құралдармен жабдықталған кабина көзделеді. Себезгі бөлмелерде еден деңгейінен $90\text{-}130 \text{ см}$ биіктікте тік тұтқа, ваннада көлденең тұтқалар орнатылады.

97. Палаталы секцияда персоналға арналған санитариялық торап және ауданы 6 м^2 кем емес, су ағызатын құралмен және раковинамен жабдықталған санитариялық бөлме болуы тиіс.

98. Орталықтың тұрғын корпусында мыналар көзделеді: емшара бөлмесі, таза және лас киім-кешекке арналған бөлек қоймалар, тұрмыстық бөлме, кезекші персоналдың бөлмесі және жинау мұқаммалын және дезинфекциялау құралдарын сақтауға арналған үй-жай.

99. 100 төсекке дейінгі стационар жанындағы патологиялық-анатомиялық ұйымның және мәйітхананың жалпы ауданы кемінде 44 м^2 , қуаты үлкен болғанда 2000 орынға арналған стационарда 1 төсекке - $0,77 \text{ м}^2$ есебінен, 300-400 орын – $0,83 \text{ м}^2$, 1000 орын – $0,68 \text{ м}^2$ көзделеді. Сот медицинасы орталығы бөлімшесінің ауданы өткізілетін зерттеулер көлемімен анықталады.

100. Патологиялық-анатомиялық бөлімшеде және мәйітханада үш кіріп-шығатын есік болуы тиіс, екеуі мәйіттерді бөлек қабылдауға және беруге арналған, үшіншісі персоналдың пайдалануына арналған.

101. Мәйітханада мынадай үй-жайлар көзделеді: мәйіттерді қабылдау және сақтау бөлмесі, секциялық, оның ішінде бөлек сыртқы есігі мен кіретін жолдары бар инфекциялық аурулардан қайтыс болған адамдардың мәйіттерін ашуға және беруге арналған кіші секциялық, салт-жора рәсімдері және мәйіттерді беруге арналған бөлме, тіркелген материалдарды, киімдерді, табыттарды және басқа да мүліктерді сақтау бөлмесі, персоналға арналған тұрмыстық үй-жайлар.

102. Патологиялық-анатомиялық бөлімшелерде секциялық материалды зерттеуге арналған қосымша зертхана болуы тиіс.

Сот-медициналық сараптама жүргізу кезінде заттық айғақтарды сақтауға арналған жеке бөлме бөлінеді.

103. Ғимарат ішінде мәйіттерді тасымалдауға, ашуға, тіркелмеген секциялық

материалды өңдеуге және сақтауға байланысты үй-жайлар гистологиялық зертханадан, дәрігерлер мен қызмет көрсететін персоналға арналған үй-жайлардан, мұражайдан және тұрмыстық үй-жайлардан тамбур немесе дәліз арқылы бөлінеді.

104. Мәйіттерді сақтауға арналған үй-жайды жертөледе немесе ғимараттың цокольды қабатында орналастыруға жол беріледі.

105. Секциялық үй-жайларды мәйіттерді беру үй-жайына тікелей жақын орналастыруға жол берілмейді. Инфекциялық аурулардан қайтыс болған адамдардың мәйіттерін ашуға арналған үй-жайдың бөлек артық, сыртқы кіру-шығу есігі болуы тиіс.

106. Мәйіттерді сақтауға арналған үй-жайлардың, секция алдындағы, секциялық, мәйіттерді киіндіруге арналған бөлменің және қаза рәсімі өтетін залдың есіктерінің жақтауларын және құрылымын жоспарлау зембілдердің және арбаның еркін өтуін қамтамасыз етуі тиіс.

107. Қалпына келтіру емі мен медициналық оңалту аумағында дене шынықтыру-сауықтыру құрылыстарының аймағында спорт алаңдары (1 орынға 20м² есебінен) және пациенттердің жас ерекшеліктерін ескере отырып жабдықталған, емдік дене шынықтырумен айналысуға арналған алаң орналасады.

108. Қалпына келтіру емі мен медициналық оңалту аумағында еңбекпен емдеу үшін учаскелер болуы тиіс (бау-бақша өсіру, гүл өсіру, бақша егу).

109. Қалпына келтіру емі мен медициналық оңалту кезінде жағажай орнатуға жол беріледі. Жағажай жатын үй-жайлардан (корпустардан) кемінде 1,2 километр (бұдан әрі – км) арақашықтықта су айдынының жаға аумағының оңаша учаскесінде орналасады, олардың қолайлы кіретін жолдары, кіреберістері және ашық жерлері болады немесе көлік көтеру құралдарымен жабдықталады.

110. Жағажайдың аумағында аэрарий, солярый, емдік дене шынықтыру алаңы, көлеңке қалқалар, жағажайдағы демалушылардың 40 % дейін пайдалануын есепке алу арқылы қол шатырлар, медициналық және құтқару пункттері, климатотерапевт дәрігер кабинеті, себезгі бөлмесі, санитариялық тораптар, гардероб орналасады. Шомылу аймағының шекарасы айыратын белгілермен белгіленеді.

4. Денсаулық сақтау объектілерінің үй-жайларын және жабдықтарын күтіп-ұстауға және пайдалануға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

111. Жабдықты орналастыру және пайдалану оған қойылатын нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес жүргізіледі:

Шамдардың жұмысы арнайы журналда тіркеледі. Шамдарға арналған ажыратқыш үй-жайға кіреберісте орналасады және мемлекеттік және орыс тілінде «Кіруге болмайды, бактерицидті сәулелендіргіш қосылып тұр!» деген жанатын тақтамен блокталады. Персоналдың үй-жайға кіруіне бактерицидті қондырғы ажыратылғаннан кейін 30 минуттан соң және үй-жай желдетілгеннен кейін р ұ қ с а т е т і л е д і .

119. Науқастардың киімдерін ауыстыру ластануына қарай, бірақ жеті күнде кемінде бір рет жүргізіледі. Науқастардың бөлінділерімен ластанған киімдер тез арада ауыстырылады. Босанған әйелдердің төсек әбзелін ауыстыру әрбір үш күн сайын, іш киімдері, сүлгі және төсем сулықтар күнделікті және қажеттілігіне қ а р а й ж ү р г і з і л е д і .

120. Асептикалық режимдегі операциялық, босандыру блоктарында және басқа да үй-жайларда ауруханалық стерильді немесе бір реттік киім-кешек п а й д а л а н ы л а д ы .

121. Пайдаланылған аурухана киімдерін жинау тығыз арнайы ыдыста (клеенка немесе полиэтилен қаптар не жабдықталған киім-кешекке арналған арбалар) жүзеге асырылады. Бөлімшелерде лас киім-кешектерді бөлуге жол б е р і л м е й д і .

122. Бөлімшелерде лас киім-кешектерді уақытша сақтау (12 сағаттан асырмай) санитариялық бөлмелерде немесе осы мақсат үшін арнайы бөлінген басқа да үй-жайларда жууға және дезинфекциялауға жеңіл (металл, пластмасса бөшкелер) жабық ыдыста жүзеге асырылады. Лас киім-кешектермен жұмыс үшін персонал ауыстырылатын санитариялық киіммен қамтамасыз етіледі.

123. Таза киім-кешектер арнайы бөлінген үй-жайларда немесе шкафтарда сақталады. Киім-кешек таңбаланады.

124. Киім-кешектерді жуу денсаулық сақтау объектілеріндегі кір жуу орындарында жүзеге асырылады. Жеке кір жуу машинасы бөлінген жағдайда аурухана киім-кешектерін кір жуу орындарында жууға жол беріледі. Инфекциялық, обсервациялық және ірінді-хирургиялық бөлімшелердің киім-кешектері жуу алдында дезинфекцияланады.

125. Патологиялық-анатомиялық бөлімшенің арнайы киімдері мен басқа киім-кешектері ұйымның кір жуатын орнында басқа бөлімшелердің киім-кешегінен бөлек алдын ала зарасыздандырылғаннан кейін жуылады.

126. Таза және лас киім-кешектерді жеткізу оралған күйде арнайы бөлінген көлікте жабық таңбаланған ыдыста («таза» немесе «лас» киім-кешек) жүзеге а с ы р ы л а д ы .

127. Науқасты ауруханадан шығарғаннан кейін (қайтыс болғанда), сондай-ақ ластануына байланысты матрацтар, жастықтар, көрпелер кейіннен дезинфекциялық камерада өңдеу арқылы ауыстырылуы тиіс.

128. Науқастар стационарға келіп түскен кезде қабылдау бөлімшесінде санитариялық өңдеуден өтеді және таза іш киімдер, (пижама, ішке киетін аяқ киім) алады. Стационарда (туберкулезге қарсы ұйымдарда емделіп жатқан науқастарды қоспағанда) науқастардың, жүкті әйелдердің, жаңа босанған әйелдердің және жаңа туған нәрестелердің үй киімімен жүруіне жол беріледі.

Ескерту: 128-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2011.06.06 № 361 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Бұйрығымен.

129. Денсаулық сақтау объектісінің персоналы күнделікті ауыстыру қамтамасыз етілетін көлемде ауыстырылатын арнайы киім жиынымен қамтамасыз етіледі. Арнайы киімді сақтау жеке шкафтарда жеке басының киімінен бөлек, жуу орталықтандырылған және науқастардың киім-кешегінен бөлек жүзеге асырылады.

130. Медициналық персонал әрбір медициналық манипуляцияның алдында, «лас емшараларды» (үй-жайларды жинау, науқастардың киім-кешектерін ауыстыру, дәретханада болу) орындағаннан кейін қолдарын жууы, бір рет қолданылатын сулықпен кептіруі тиіс. Ластану көрінбеген жағдайда қолды тері антисептигімен алдын ала жумай өңдейді.

131. Терінің бүтіндігі және шырышты қабықтар бұзылуына байланысты барлық медициналық қызметтер бір реттік қолданылатын қолғаптармен көрсетіледі.

132. Тамшы инфекцияларымен ауыратын науқастардың палатасына кіру кезінде және тұмау ауруы бойынша қолайсыз кезеңде персонал маска немесе арнайы респиратор киеді. Маскалар ластануына қарай, бірақ әрбір 4 сағаттан жиі емес ауыстырылады.

133. Метициллин (оксациллин)-резистентті алтын түстес стафилококк, ванкомицин-резистентті энтерококк тудырған кез келген жерде орналасқан инфекциясы бар пациенттер оның пайда болған мерзіміне қарамастан жеке палаталарға оқшаулануы тиіс. Палатаға кірер кезде персонал маска, арнайы киім, қолғаптар киеді. Шығар кезде қолғаптар шешіледі, қол құрамында спирт бар тері антисептигімен өңделеді.

134. Күтім заттары мен басқа да медициналық аспаптар тек осы пациент үшін ғана пайдаланылады. Пациенттерді таңып-байлау палатада жүргізіледі. Пациентті шығарғаннан кейін қорытынды дезинфекция, төсек әбзелдерін камералық зарарсыздандыру, ауаны ультракүлгін зарарсыздандыру жүргізіледі.

135. Анаэробты инфекциясы бар науқас жеке палатаға жатқызылады, шығарылғаннан кейін төсегі, төсек жанындағы тумбасы және барлық беттер 0,5% жуу құралының ерітіндісі бар 6 % сутегі тотығы ерітіндісіне немесе анаэробты инфекцияға қатысты белсенді басқа дезинфекциялық құралға мол

батырылған шүберекпен сүртіледі. Төсек әбзелдері камералық дезинфекцияға ұшырайды, жуу алдында лас киім-кешек, ыдыс, жеке күтім заттары бактериялардың споралық түрлеріне арналған режим бойынша дезинфекциялық ерітіндіде зарарсыздандырылады.

136. Палаталарды, операциялық, таңып-байлау бөлмелерін жинау күніне кемінде екі рет респиратор мен қолғапты пайдаланумен 0,5 % жуу құралы ерітіндісі бар 6 % сутегі тотығы ерітіндісін қолдану арқылы ылғалды тәсілмен жүргізіледі. Дезинфекциядан кейін үй-жай ыстық сумен жуылады, ауа 1,5-2 сағат бойы бактерицидті сәулелегішпен зарарсыздандырылады.

137. Пайдаланылғаннан кейін жинау мұқаммалы атмосфераның 2 кгс/см ($132^{\circ}\text{C} \pm 2$) кезінде 20 минут бойы автоклавталады немесе бактериялардың споралық түріне арналған режим бойынша дезинфекцияланады және арнайы бөлінген орында сақталады.

138. Палаталарда 4 төсек қойылады, тумбалар мен орындықтар төсек санына байланысты. Төсектің бастары арасындағы және төсек бастары мен қабырға арасындағы арақашықтық кемінде 1,2 м, төсектің бүйір жақтары арасындағы арақашықтық кемінде 0,8 м, балалар және қалпына келтіру емі палаталары мен медициналық оңалту палаталарында кемінде 1,2 м болуы тиіс.

139. Әр бөлімше шағын механикаландыру құралдарымен жабдықталады (қоларба, орындық-арба, дәрілер, киім-кешек, тамақ, қалдықтар тасымалдауға арналған арбалар).

140. Киім-кешек сақтауға арналған қоймалар ылғалды жинау мен дезинфекцияға қол жетімді гигиеналық жабыны бар сөрелермен жабдықталады. Жалпы киім-кешек орны стеллаждармен, киім-кешекті іріктеуге және сұрыптауға арналған үстелдермен, қажеттілігіне қарай пандустары немесе көтеру механизмдері бар қабылдау люктерімен жабдықталады.

141. Ағымдағы ақауларды жою (төбе мен қабырғадағы су өтулерді, ылғалдық іздерін, зеңді жою, жарықшақтарды, саңылауларды, ойықтарды жабу, түскен қапталған тақтайды, еден төсенішін қалпына келтіру) тез арада жүргізіледі.

142. Құрылымдық бөлімшеге (бөлімшеге) ағымдық жөндеу жүргізу кезеңінде оның жұмыс істеуі тоқтата тұрылады.

Ескерту: 142-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2011.06.06 № 361 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Бұйрығымен.

143. Денсаулық сақтау объектілерінде жәндіктер, егеуқұйрықтар және тышқан тәрізді кеміргіштер болмауы тиіс. Дезинсекция мен дератизацияны қызметтің осы түріне лицензиясы бар ұйымдар жылына кемінде 4 рет және көрсеткіштер бойынша жүргізеді.

144. Ұйымның аумағы абаттандырылады, көгалдандырылады, қоршалады және жарықтандырылады. Отырғызылған көгал мен гүлзарлардың ауданы учаскенің жалпы ауданының кемінде 60 % құрауы тиіс. Ағаштар ғимараттан 15 м жақын емес арақашықтықта, бұталар 5 м отырғызылады.

145. Аумақты көгалдандыру үшін қауызды, талшықты заттарды және улы жемісі бар мамық тұқымдарды бөлетін тікенекті өсімдіктерді отырғызуға жол берілмейді.

146. Инфекциялық стационардың (бөлімшенің) аумағында бөлек кіретін жолы және кәрізге ағызуды немесе бетондалған су ағызатын орды ұйымдастыру арқылы көлікті дезинфекциялауға арналған алаң болуы тиіс.

147. Туберкулезге қарсы стационарда (бөлімшеде) балалар бөлімшесі болған жағдайда оқшауланған серуендеу алаңдары жабдықталады.

148. Көптеген тұрақтылығымен туберкулез микобактериялары бар науқастардың серуендеуіне арналған аймақ басқа аумақтан көгал жолақтарымен оқшауланады.

149. Кіретін жолдардың, ішкі жолдардың және жаяу жүргінші жолдарының қатты төсемі болуы және пандустармен жабдықталуы тиіс.

150. Жеке автокөліктің уақытша тұрақтары денсаулық сақтау объектілері аумағынан 40 м-ден жақын емес арақашықтықта орналасады.

151. Ұйымның автокөлігін жуу және техникалық қызмет көрсету үшін шаруашылық аймағының аумағында автокөлікке қызмет көрсететін жеке үй - жайлар болуы тиіс.

152. Қоқыс жинауға арналған урналар ғимараттарға кіретін жерлерге, демалыс орындарына және аумаққа әр 50 м сайын орнатылады, күн сайын қоқыстан тазаланады және тазалықта ұсталады.

153. Шаруашылық аймағының аумағында ғимараттан 25 м–ден кем емес арақашықтықта, қатты төсемі және көше жақтан кіретін жолы бар қалдықтарды жинауға арналған контейнерлер орнатуға арналған арнайы алаңдар жабдықталады. Алаңның өлшемдері контейнерлер табанының ауданынан барлық жағы бойынша 1,5 м-ге артық болуы тиіс. Контейнер алаңы қоршалады, қалқамен жабдықталады және бөтен адамның келуінен қорғалады.

154. Аумаққа кіретін жерде жаяу және көлік қозғалысының ағынын көрсете отырып негізгі корпустар мен қызметтердің орналасу сызбасы орнатылады.

5. Денсаулық сақтау объектілерін сумен жабдықтауға, кәріздеуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

155. Денсаулық сақтау объектілерінің ғимараттары орталықтандырылған суық, ыстық сумен жабдықтау және кәріз жүйелеріне қосылады.

үй-жайларының шайынды суларын ағызу балшық тұндырғыштардағы арнайы жолдар арқылы жүзеге асырылады. Гипс дайындауға арналған үй-жайлардағы қол жуғыштың астына гипс тұндырғыш жабдықталады.

164. Ас блогының өндірістік шайынды суларын тазалау үшін 1000 және одан көп төсекке арналған денсаулық сақтау объектілерінде май аулағыштар (ғимараттан тыс) болуы тиіс.

Барлық санитариялық тораптар бір реттік қағаз орамалдармен немесе электр кептіргіштермен жабдықталады.

165. Палаталы бөлімшелердің санитариялық бөлмелері дәрет ыдыстарын, клеенкаларды өңдеу және кептіру үшін шағын механикаландырылған құралдармен жабдықталады.

166. Су жүргізу және кәріз жүйелерінің құбырлары ұзындығы бойынша қаптармен жабылады және жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді материалдан орындалады.

6. Денсаулық сақтау объектілерін табиғи және жасанды жарықтандыруға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

167. Денсаулық сақтау объектілерінің үй-жайларында табиғи жарықтандыру болуы тиіс. Қойма үй-жайларын, санитариялық тораптарды, клизма, жеке гигиена бөлмелерін, персоналға арналған себезгі және киім ілетін орындарды, термостат, микробиологиялық бокстарды, операция алды және операциялық, аппарат, наркоз бөлмелерін, фотозертханаларды және пайдалану ережесі табиғи жарықтандыруды талап етпейтін басқа да үй-жайларды екінші жарықпен жарықтандыруға немесе тек жасанды жарықтандыруға жол беріледі.

Көкжиектің оңтүстік румбаларына бағытталған терезелер күннен қорғау құрылғыларымен жабдықталады (күнқағарлар, жалюздер).

168. Жалпы жасанды жарықтандыру барлық үй-жайларда болуы тиіс. Жеке функционалдық аймақтар мен жұмыс орындарын жарықтандыру үшін қосымша жергілікті жарықтандыру орнатылады.

169. Төбелерге орнатылатын жалпы жарықтандыру шамшырақтары тұтас (жабық) плафондармен жабдықталады.

170. Палаталарды жарықтандыру үшін (балалар мен психиатриялық бөлімшелерді қоспағанда) әрбір төсектің жанына еден деңгейінен 1,7 м биіктікке орнатылатын қабырғаға ілетін құрамдас шамшырақтар (жалпы және жергілікті жарықтандыру) қолданылады.

171. Әрбір палатада еденнен 0,3 м биіктікте есік жанында орнатылған түнгі жарықтандыру шамшырағы, балалар мен психиатриялық бөлімшелерінде еден деңгейінен 2,2 м биіктікте, дәрігерлік қарау кабинеттерінде қабырғаға ілетін

немесе науқасты қарауға арналған қозғалмалы шамшырақтар болуы тиіс.

172. Табиғи және жасанды жарықтандыру деңгейі осы ережеге 8-қосымшаға сәйкес келуі тиіс.

7. Денсаулық сақтау объектілерін желдетуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

173. Желдету, ауа баптау және жылыту жүйелері денсаулық сақтау объектілерінің үй-жайларындағы микроклиматтың және ауа ортасының оңтайлы жағдайларын қамтамасыз етуі тиіс.

174. Ауаның температурасы, ауа алмасу жиілігі, денсаулық сақтау объектілері үй-жайларының тазалық бойынша санаты осы санитариялық ережеге 9-қосымшаға сәйкес қабылданады.

175. Денсаулық сақтау объектілері орталықтандырылған жылыту жүйесіне қосылады немесе меншікті жылу көзі пайдаланылады. Ауылдық жерлердегі алғашқы медициналық-санитариялық көмектің денсаулық сақтау объектісіне пеш орнатуға жол беріледі.

176. Жылыту аспаптарының беттері жеңіл тазаланатын тегіс болуы тиіс. Әкімшілік-шаруашылық үй-жайларда және балалар ауруханаларында оларды пайдалануға және жинауға еркін қол жетімділік қамтамасыз етілген жағдайда қоршау қоюға жол беріледі.

177. Орталықтандырылған жылыту жүйесінде жылыту аспаптарындағы шекті температура 85°C артық емес су пайдаланылады. Жылыту жүйелерінде жылу тасымалдағыш ретінде басқа сұйықтықтар мен ерітінділерді (антифриз және басқалары) пайдалануға жол берілмейді.

178. Ғимараттар жасанды іске қосылатын сору-сыртқа тарату желдеткіш жүйелерімен жабдықталады. Инфекциялық және туберкулезге қарсы стационарларда (бөлімшелерде) әрбір бокстар мен жартылай бокстардың палаталы секцияларында гравитациялық іске қосылатын дербес сору жүйесі болуы тиіс және ауаны зарарсыздандыру құрылғысымен және дефлектормен жабдықталады. Инфекциялық бөлімшелерде жасанды іске қосылатын сору-сыртқа тарату желдеткіші болмаған жағдайда әрбір бокс пен жартылай бокс ауаны рециркуляциялық түрде зарарсыздандыру құрылғысымен жарақтай отырып жабдықталады.

179. Туберкулезге қарсы ұйымның желдету және ауа баптау жүйелері үшін сырттан ауа жинау жер бетінен кем дегенде 3 м биіктіктегі таза аймақтан, ауаны шығару кемінде 2 м биіктікте жүргізіледі.

180. Операциялық, наркоз, босандыру бөлмесіне, реанимациялық, операциядан кейінгі палаталарға, қарқынды терапия палаталарына, тері күйігі

науқастарына арналған палаталарға және басқа да осыған ұқсас емдеу үй-жайларына берілетін ауа өңделетін ауадағы микроорганизмдер мен вирустар инактивациясының тиімділігін 95 %-ға қамтамасыз ететін құрылғылармен зарарсыздандырылады. Сырттан берілетін ауа қысқы уақытта жылытылады.

181. Медициналық жабдықты пайдалану ауаға зиянды заттарды бөлумен қоса жүретін операциялық, қарқынды терапия палаталарында, реанимация, босандыру , емшара және басқа да үй-жайларда жергілікті сорғы құрылғысы немесе сору ш к а ф т а р ы б о л у ы т и і с .

182. Ингаляторияда ауаның сағатына төрт рет, топтық ингаляторияда он рет алмасуын қамтамасыз ететін сору-сыртқа тарату желдеткішінің дербес жүйесі б о л у ы т и і с .

183. Уқалау кабинеттері сағатына ауаны бес рет алмастыратын сору-сыртқа тарату желдеткішімен қамтамасыз етіледі.

184. Операциялық, босандыру палаталарының, қарқынды терапия палаталарының, реанимация, таңып-байлау және басқа да осыған ұқсас емдеу үй-жайларының ауасындағы дәрілік заттар қалдықтарының болуы осы ережеге 10-қосымшада келтірілген рұқсат етілетін шекті шоғырланудан аспауы тиіс.

185. Үй-жай ауасының бактериялық тұқымдалуы оның функционалдық тағайындалуы мен тазалық сыныбына байланысты осы ережеге 11-қосымшада келтірілген рұқсат етілген деңгейлерден аспауы тиіс.

186. Операциялық, наркоз, босандыру бөлімшелерінде, операциядан кейінгі палаталарда, қарқынды терапия палаталарында, онкогематологиялық науқастар, ЖИТС-пен ауыратын науқастар, тері күйігі бар науқастар палаталарында, реанимациялық, сондай-ақ жаңа туған нәрестелерге, емшектегі сәбилерге, шала туған балаларға, жарақат алған балаларға арналған палаталарда және басқа да осыған ұқсас емдеу үй-жайларында ауаны баптау көзделеді. Кювездермен толығымен жабдықталған палаталарда ауа баптауға жол берілмейді.

187. Эпидемияға қарсы ерекше режимді сақтауды талап ететін үй-жайларда тиімділігі жоғары сүзгілер болған жағдайда сплит-жүйені пайдалануға жол беріледі. Сплит-жүйені орнату тиісті аумақтағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік о р г а н м е н к е л і с і л е д і .

188. Ауаның алмасу жиілігі белгіленген тазалықты қамтамасыз ету есебіне және ауаның газ құрамын ұстап тұруына сүйене отырып таңдалады. Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы 60%, ауа қозғалысының жылдамдығы 0,15 м/сек а с п а у ы т и і с .

189. Ауаөткізгіштер, торлар, желдеткіш камералары және басқа да құрылғылар механикалық зақымдалмай, тотығу іздері болмай, герметикалық бұзылмай таза күйінде ұсталады. Сору-сыртқа тарату желдеткіші (ауа баптау)

ауаөткізгіштерінің үй-жайға ауаөткізгіш материалы немесе қорғаныш жабынының бөлшектерін шығаруды болдырмайтын ішкі беттері болуы тиіс. Ішкі жабынның сіңіру қасиеттері болмауы тиіс.

190. Желдеткіштер мен электр қозғалтқыштар бөтен шу шығармауы және құрылымның дірілін болдырмауы тиіс.

191. Жалпы алмасу сору-сыртқа тарату және жергілікті сору қондырғылары жұмыс басталардан 5 минут бұрын қосылады және жұмыс аяқталған соң 5 минуттан кейін сөндіріледі.

192. Барлық үй-жайларға ауа жоғарғы аймаққа, стерильді үй-жайларға ламинарлық немесе әлсіз турбулентті ағынмен 0,15 м/сек жылдамдықпен беріледі. Операциялық және операция алды бөлімшелерде алдымен сыртқа тарату, содан соң сору немесе бір уақытта сыртқа тарату және сору жүйелері қосылады.

193. Желдеткіш жүйесінің жабдығы сыртқа тарату және сору жүйелері үшін бөлек және дәрігерлер кабинеттеріне, операциялық бөлімге, палаталарға және адамдар үнемі болатын басқа да үй-жайларға жалғаспайтын арнайы үй-жайларда орналастырылады.

194. Сору жүйелеріне арналған үй-жайларда 1 сағатта бір рет ауа алмасуы бар сору желдеткіші болуы тиіс, сыртқа тарату жүйесіне арналған үй-жайларда екі рет ауа алмасуы бар сыртқа тарату жүйесі болуы тиіс.

195. Асептикалық жағдайлардың талаптары қойылатын үй-жайларда ауаөткізгіштердің, құбырлардың, арматураның жасырын төсемі болуы тиіс. Қалған үй-жайларда ауаөткізгіштерді жабық қораптарда орналастыруға жол беріледі.

196. Жасанды іске қосылатын сыртқа тарату желдеткішін орнатқан кезде және ауа дәлізге берілген жағдайда биіктігі 3 қабаттан артық ғимаратта табиғи сору желдеткішіне жол беріледі.

197. Автоклав, себезгі, дәретханаларда, санитариялық бөлмелерде, лас киім-кешектерді, қалдықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жайларда және дезинфекциялық құралдарды сақтауға арналған қоймаларда ұйымдастырылған ауа ағымының құрылғысы жоқ жасанды іске қосылатын сору желдеткіші болуы тиіс.

198. Баспалдақ-лифт тораптарынан лас ауаның палаталы бөлімшелерге берілу мүмкіндігін болдырмау үшін олардың арасында ауа бағанын қамтамасыз ете отырып аралық аймақ құрылады.

199. Желдеткіш және ауа баптаудың дербес жүйелері таза және іріңді операциялық, босандыру блоктарында, реанимациялық, онкогематологиялық, күйік бөлімшелерінде, таңып-байлау, жекелеген палаталық секцияларда, рентген және басқа да арнаулы кабинеттерде болуы тиіс.

200. Туберкулезге қарсы стационарларда (бөлімшелерде):

1) желдету жүйесі палаталарда сағатына кемінде алты еселік ауа алмасуды және аэрозоль құратын емшараларды орындауға арналған үй-жайларда (қақырық жинау бөлмесі, эндоскопия және басқалары) он екі еселік ауа алмасуды қамтамасыз етуі және тұрып қалған аймақтардың пайда болуын болдырмауы тиіс ;

2) роторлық және пластиналық рекуператорларды пайдалануға жол бермеуі т и і с ;

3) қауіптілігі жоғары аймақтарға және 1-2 сыныптағы биологиялық қауіпсіздік шкафтарына (бұдан әрі – БҚШ) қызмет көрсететін сору қондырғылары НЕРА-сүзгілерді немесе жеткілікті қарқындылықтағы бактерицидті ультракүлгін сәулеленуді қолдану арқылы ауаны зарарсыздандыруға арналған құрылғылармен жабдықталады;

4) қабатаралық желілерді бір тік коллектормен біріктіруге жол берілмейді;

5) ауаны беруге және шығаруға арналған жабдықтар қарама-қарсы қабырғаларда орналастырылады. Жұқпаланған үй-жайдан шығатын ауаның көлемі келетін ауаның көлемінен көп болуы тиіс;

6) үй-жайлардың және шлюздердің барлық есіктері автоматты түрде жабылатын құрылғылармен, палаталардың және бокстардың есіктері (есіктің төменгі жағынан) ауа кіруі үшін желдеткіш торлармен жабдықталады;

7) көптеген дәрі-дәрмекке тұрақты микробактериясы бар туберкулезбен ауыратын науқастарға арналған бөлімшелердегі дербес сору желдеткіші әр палатада гравитациялық іске қосылатын және дефлектор қондырғысымен о р н а т ы л а д ы ;

8) сору ауасының шығыны бір төсекке сағатына кемінде 80 текше метр (бұдан әрі – м³) құрауы тиіс. Бактерия бөлмейтін науқастарға арналған палаталар сору ауасы көлемінің 80%-н ауаны сыртқа тарату шығындайтын сору-сыртқа тарату желдеткішімен жабдықталады;

9) баспалдақ алаңдары, лифт шахталары, көтергіштердің діңгектері, пайдаланылған киім-кешектердің киім-кешек бөлмесі ауаны сыртқа шығаруы басым дербес сыртқа тарату желдеткішімен жабдықталады;

10) сору-сыртқа тарату желдеткіш жүйесі тәулік бойы пайдаланылуы тиіс.

201. Айына кемінде бір рет сүзгілердің ластану деңгейін қарау және ауаны зарарсыздандыру құрылғысы жұмысының тиімділігіне бақылау жүргізіледі. Сүзгілерді алмастыру олардың ластануына қарай, бірақ кәсіпорын-дайындаушы ұсынғаннан жиі болмай жүзеге асырылады.

202. Микроклимат параметрлерін және ауа ортасының химиялық заттармен л а с т а н у ы н б а қ ы л а у :

1) операциялық, операциядан кейінгі палаталарда, босандыру, қарқынды терапия палаталарында, онкогематологиялық, күйік, физиотерапевтік, радиологиялық бөлімшелерде (палаталарда), қатты әсер ететін және улы заттарды сақтауға арналған, дәрілік заттарды дайындауға арналған үй-жайларда, зертханаларда, дәріхана қоймаларында және химиялық заттар мен қоспалар пайдаланылатын басқаларында 3 айда 1 рет;

2) инфекциялық және туберкулезге қарсы стационарларда (бөлімшелерде), микробиологиялық зертханаларда, рентгендік диагностика кабинеттерінде 6 айда 1 рет жүргізіледі.

203. Сору желдеткіші қақырық алу рәсімі басталардан 10 минут бұрын қосылады және ол аяқталған соң 10 минуттан кейін ажыратылады.

204. Патологиялық-гистологиялық және сот-гистологиялық зертханалар механикалық іске қосылатын сору шкафтарымен жабдықталады. Препараттардың әртүрлі реңдерінің күрделі әдістемесі қолданылатын зертханаларда биологиялық қауіпсіздік шкафтары орнатылады.

8. Денсаулық сақтау ұйымдарының медициналық қалдықтарын жинауға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және жоюға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

205. Ұйымның медициналық қалдықтары (бұдан әрі – қалдықтар) қауіпсіздік дәрежесі бойынша мынадай 5 сыныпқа бөлінеді:

А сыныбы - қауіпті емес, қатты тұрмыстық қалдықтарға ұқсас;

Б сыныбы - орташа қауіпті;

В сыныбы - өте қауіпті;

Г сыныбы – құрамы бойынша өнеркәсіптік қалдықтарға ұқсас қалдықтар;

Д сыныбы – радиоактивті медициналық қалдықтар.

206. Денсаулық сақтау объектілерінде мыналар қамтамасыз етіледі:

1) қалдықтарды жинау және залалсыздандыру;

2) қалдықтарды аумақтағы контейнерлерде (А сыныбы) және арнайы бөлінген үй-жайларда (Б, В, Г, Д сыныптары) уақытша сақтау;

3) контейнерлерді залалсыздандыру немесе қалдықтарды жою.

207. Қалдықтарды жинау үшін бір реттік су өтпейтін қағаз қаптар, пакеттер, металл және пластикалық сыйымдылықтар, қауіпсіз кәдеге жарату қораптары (бұдан әрі – ҚКЖК), контейнерлер пайдаланылады. Қалдықтардың әрбір сыныбын жинауға арналған пакеттердің түсі әртүрлі болуы тиіс; контейнерлер мен сыйымдылықтар таңбаланады. А сыныбы қалдықтарын жинауға арналған пакеттердің түсі ақ, Б сыныбы сары, В сыныбы қызыл, Г сыныбы қара, Д сыныбы радиоактивті қауіптілік белгісімен таңбаланады.

208. Әр сынып үшін контейнерлердің, сыйымдылықтардың және пакеттердің таңбалары сәйкес келуі тиіс. Б және В сыныбы қалдықтарын жинауға арналған металл және пластикалық сыйымдылықтар, контейнерлер тығыз жабылуы тиіс.

209. ҚКЖҚ бір рет қолданылатын болуы, тығыз, тесілмейтін және су өтпейтін материалдан дайындалған болуы, медициналық қалдықтардың төгілуін немесе түсіп қалуын болдырмайтын клапан-бекіткіші бар болуы тиіс. ҚКЖҚ көлемінің үштен екі бөлігінен асырмай толтырылады және толтырылған жерінде тәуліктен артық сақталмайды.

210. Қалдықтары бар қаптарды, пакеттерді, сыйымдылықтарды, ҚКЖҚ тасымалдау үшін арнайы бекіткіштері бар арбалар пайдаланылады. 211. Мыналарға:

- 1) арбаларды қолданылу мақсатынан тыс пайдалануға;
- 2) әртүрлі сыныптың медициналық қалдықтарын оларды жинау, залалсыздандыру, сақтау және тасымалдау кезеңдерінде араластыруға;
- 3) сыйымдылықтарды электрмен қыздыру аспаптарының жанына орналастыруға;
- 4) қалдықтарды қолмен тығыздауға;
- 5) қалдықтарды қолғапсыз жинауды жүзеге асыруға жол берілмейді.

212. А сыныбындағы медициналық қалдықтары жиналған орындарынан ұйымның аумағында орналасқан контейнерге жіберіледі және тұрмыстық және медициналық қалдықтарды жинаумен, шығарумен, сұрыптаумен, залалсыздандырумен, жоюмен және қайта өңдеумен айналысатын объектілер шығарады.

213. Б, В, Г, Д сыныптарының қалдықтарын уақытша сақтау үшін ұйымда жеке үй-жайлар болуы тиіс.

214. Б және В сыныбындағы қалдықтарын уақытша сақтауға арналған үй-жайда таза сыйымдылықтарды жууға, залалсыздандыруға және сақтауға арналған бөлме болуы тиіс. Үй-жай су келтірілген ванналармен, су ағатын жолдармен, таза сыйымдылықтарды сақтауға арналған сөрелермен, арнайы киімді сақтауға арналған шкафтармен, сору-сыртқа тарату желдеткішімен, биологиялық және тағамдық қалдықтарды сақтауға арналған тоңазытқыш жабдығымен, ыстық және суық су келтірілген раковинамен, бактерицидті шаммен жабдықталады.

215. Қалдықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жайлар ұйым ғимаратының шығатын есігіне тікелей жақын жерде орналасады және шығару үшін қолайлы кіретін жолдары болуы тиіс. Баспалдақтар траптармен жабдықталады. Едені, қабырғалары, төбесі жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді материалдардан жасалады.

216. А сыныбындағы қалдықтары әкімшілік-шаруашылық үй-жайларда;

бөлімшелердің палаталарында (инфекциялық, тері-венерологиялық, туберкулезге қарсы бөлімшелерді қоспағанда); тағамдық блоктарда, буфеттерде, ұйымның аумағында құрылады.

217. Тағам қалдықтары (инфекциялық, тері-венерологиялық, туберкулезге қарсы бөлімшелерді қоспағанда) «Тағам қалдықтары үшін» деген таңбасы бар металл немесе пластик сыйымдылықтарға жиналады.

218. Б сыныбындағы қалдықтары операциялық, реанимациялық және басқа да манипуляциялық–диагностикалық бөлімшелерінде, сондай-ақ емшара, таңып-байлау, егу кабинеттерінде; инфекциялық, тері-венерологиялық стационарларда (бөлімшелерде), клиникалық-диагностикалық және патологиялық-анатомиялық зертханаларда; 3-4 патогенді топқа жататын микроорганизмдермен жұмыс істейтін зертханаларда, виварийлерде, санитарлық бөлмелерде, дәретханаларда құрылады.

219. В сыныбындағы қалдықтары аса қауіпті және карантинді инфекциялары, адамның иммун тапшылығы вирусы, жұқтырылған иммун тапшылығы синдромы бар пациенттерге арналған бөлімшелерде, 1-2 патогенді топқа жататын микроорганизмдермен жұмыс істейтін зертханаларда, фтизиатриялық клиникаларда құрылады.

220. Б және В сыныбындағы қалдықтары дезинфекциялануға жатады. Дезинфекциядан кейін қақпақтары тығыз жабылатын сыйымдылықтарға салынған бір реттік пакеттерге жиналады.

221. Үштен бір бөлігі толғаннан кейін бір реттік пакеттер буылады және қатты тұрмыстық қалдықтар полигонына шығарылады. Пакетпен жасалатын барлық әрекеттер маскада және резеңке қолғаптармен жүргізіледі.

222. Арнайы қондырғыларға жою (өртеу) үшін жіберілетін қалдықтар зарарсыздандырылмайды.

223. Пайдаланылған тікенекті және басқа да үшкір заттар (шприцтер, системалар, инелер, ұстаралар, ампулалар) ҚКЖҚ-ға басқа медициналық қалдықтардан бөлек алдын ала бөлшектенбей және дезинфекцияланбай жиналады. ҚКЖҚ арнайы қондырғыларда жойылуға жіберіледі.

224. Г сыныбындағы қалдықтар диагностикалық, химиялық-терапевттік, патологиялық-анатомиялық бөлімшелерде, фармацевтік цехтарда, дәріханаларда, қоймаларда; химиялық зертханаларда құрылады.

225. Пайдаланылған люминесцентті шамдар, құрамында сынабы бар аспаптар мен жабдық тығыз жабылатын сыйымдылықтарға жиналады. Сыйымдылықтар толтырылғаннан кейін аузы тығыз жабылады және қосалқы үй-жайларда сақталады. Г сыныбындағы қалдықтарын жою олардың қауіптілік сыныбына сәйкес жүргізіледі. Кәрізге сұйық ерітінділерді құюға, егер ерітінділер құбыр материалына және кәріз құрылысының элементтеріне қиратушы әсер етпеген

жағдайда

жол

беріледі.

226. Д сыныбындағы қалдықтары диагностикалық зертханаларда (бөлімшелерде); радиоизотопты зертханаларда; рентген кабинеттерінде құрылады

227. Қысқа өмірлік айналымы бар (қатты, сұйық және газ түріндегі), кейіннен ҚТТ полигонына шығару арқылы олар толық ыдырағанға дейін тиісті қоймаларда сақтауға жол беріледі. Радиоактивті «ұзақ өмір сүретін» қалдықтар арнайы полигондарға көмуге жіберіледі.

228. Қалдықтарды тасымалдау персонал және қоршаған орта үшін қауіпсіз болуы және арнайы оқытылған персонал жүзеге асыруы тиіс.

229. А, Б және В сыныбындағы қалдықтарын жинауға арналған контейнерлерді, автокөлік құралдарының кузовтарын дезинфекциялау аптасына бір рет және тұрмыстық және медициналық қалдықтарды жинаумен, шығарумен, сұрыптаумен, залалсыздандырумен, жоюмен және қайта өңдеумен айналысатын объектілердің жүк түсіретін орындарында ластануына қарай жүргізіледі.

230. А, Б, В сыныбындағы қалдықтары құрылған орындарында бір тәуліктен асырылмай, арнайы алаңдардағы контейнерлерде немесе қалдықтары бар сыйымдылықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жайларда үш тәуліктен асырылмай сақталады. Б сыныбындағы биологиялық қалдықтары, сондай-ақ тағам қалдықтары қосу 5⁰С-тан аспайтын температурада сақталады.

Уақытша сақтау үй-жайы, пайдаланылған мүкамал мен жабдық қалдықтарды шығарғаннан кейін дезинфекцияланады.

230-1. Медициналық ұйымның жауапты адамы осы санитариялық ережеге 13-қосымшаға сәйкес нысан бойынша медициналық қалдықтарды күнделікті есепке алу журналын жүргізеді.

Ескерту: 230-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2011.06.06 № 361 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Бұйрығымен.

9. Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек жағдайларына және қоғамдық тамақтандыруды ұйымдастыруға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

231. Қоғамдық, емдік және диеталық тамақтандыруды ұйымдастыру, азық-түлік тағамдарын өндіру, тасымалдау, сақтау және өткізу жағдайлары, бір науқасқа арналған тамақтандыру нормасын сақтау, тамақтандырудың химиялық құрамы, тағамдық құндылығы, өнімдердің жиыны, тамақтандыру режимі бойынша сәйкестігі қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сай келуі тиіс.

232. Денсаулық сақтау объектілерінің бөлімшелерінде пациенттердің тамақтарын сақтауға арналған тоңазытқыштар орнатылады.

233. Персоналға арналған тұрмыстық үй-жайлар санитариялық өткізгіш типі бойынша жабдықталады және олардың құрамына мыналар кіреді: киім ілетін орын, себезгі бөлмесі, қол жуғыштар, дәретхана, арнайы киім мен жеке қорғаныш құралдарын сақтауға арналған үй-жай. Киім ілетін орындар арнайы және жеке киімді сақтауға арналған жеке шкафтармен жабдықталады.

234. Тамақпен қамтамасыз ету үшін асханалар мен буфеттер болуы тиіс, барлық бөлімшелерде ауданы 12 м^2 кем емес, тоңазытқышпен, су жылытуға арналған құрылғымен, қол жууға арналған раковиналармен жабдықталған персоналға арналған бөлме бөлінеді. Жұмыс орындарында тамақ ішуге болмайды.

235. Персонал арнайы киімді күнделікті ауыстыруды қамтамасыз ететін мөлшерде ауысымға арналған арнайы киім жиынымен (халаттар, костюмдер, қалпақтар немесе орамалдар), ауысымдық аяқ киіммен қамтамасыз етіледі. Арнайы киім қақырықпен немесе басқа да науқастардың бөлінділерімен ластанған кезде ол тез арада ауыстырылады.

236. Персонал ауыстыруды қамтамасыз ететін мөлшерде өнеркәсіптік өндірістің тыныс алу органдарын қорғауға арналған құралдарымен (қорғау дәрежесі жоғары маскалар, респираторлар), бір рет қолданылатын қолғаптармен қ а м т а м а с ы з е т і л е д і .

237. Көптеген дәрі-дәрмекке тұрақтылығы бар микобактериялар бөлетін туберкулезбен ауыратын науқастармен жұмыс жүргізген кезде қорғау дәрежесі жоғары қорғаныш маскалары мен респираторлар пайдаланылады.

238. Өкпеден тыс туберкулез бөлімшелерінде хирургиялық түрдегі маскаларды киюге жол беріледі. Осы бөлімшелерге жанамалас өкпеден тыс және өкпе туберкулезімен ауыратын науқастарды жатқызған жағдайда персонал қорғау дәрежесі жоғары маскалармен немесе респираторлық түрдегі маскалармен қ а м т а м а с ы з е т і л е д і .

239. Инфекциялық, туберкулезге қарсы, босануға көмектесетін және басқа да ұйымдардың мейірбике посттарында (қажеттілігіне қарай) оларды ауыстыруды есепке ала отырып таза маскалар мен респираторлардың тәуліктік қоры көзделеді . Пайдаланылған маскалар кейіннен жойыла отырып арнайы бөлінген тығыз жабылатын с ы й ы м д ы л ы қ т а р ғ а с а л ы н а д ы .

240. Персонал электрмен емдеу емшаралары кезінде мыналармен:

1) су астында ультрадыбыстық емшара өткізу кезінде (арнайы фаянс ванналарда) мата қолғап үстінен киетін резеңке қолғаптармен;

2) ультракүлгін сәулелегіштерді пайдалану кезінде әйнегі қоңыр және

бүйірлік қорғанышы бар қорғаныш көзілдірігімен қамтамасыз етіледі.

241. Кіші медициналық персоналдың физиотерапевтік емшара өткізуіне жол берілмейді. УЖЖ пен ӨЖЖ генераторларындағы электрлі медициналық аппаратурамен жұмысқа он сегіз жастан кіші адамдар және жүкті әйелдер жіберілмейді.

242. Құрғақ дезинфекциялау препаратын өлшеп-орау, жұмыс ерітінділерін дайындау, дезинфекция өткізу халатта немесе комбинезонда, резеңке қолғаптармен, қорғаныш көзілдірігімен, алжапқышта орындалады, тыныс алу органдары респиратормен қорғалады. Жұмыстан кейін бет және қолдар сабынмен ағынды суда жуылады, ерітінді көзге, шырышты қабыққа тиген жағдайда, оны таза ағынды сумен немесе арнайы ерітіндімен молынан жуады.

243. Медициналық және техникалық персонал, жоғары және орта медициналық оқу ұйымдарының студенттері жұмысқа кірер алдында міндетті алдын ала және мерзімдік медициналық тексеріп-қараудан өтеді.

244. Әр қызметкерде жеке медициналық кітапша болуы тиіс.

245. Туберкулез микробактерияларын жұқтыру, бұрын болған туберкулез ауруы және қалдық өзгерістердің болуы туберкулезге қарсы ұйымға жұмысқа қабылдау кезінде бас тартуға негіз болып табылмайды.

246. Денсаулық сақтау объектілерінде персоналдың кәсіптік қызметіне байланысты зақымданулары мен төтенша жағдайларға (тіліп алу, шаншу, қанның көзге түсетін қабықтарға түсуі, зақымданған тері жабыны мен басқалары), өткізілген профилактикалық іс-шаралар (АИТВ инфекциясы кезінде кезек күттірмейтін профилактика) көрсетіле отырып есеп жүргізілуі тиіс.

10. Денсаулық сақтау ұйымдарында медициналық мақсаттағы бұйымдарына стерилизация және дезинфекция жүргізу жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

247. Бір рет пайдаланылатын құрал-сайман алдын ала дезинфекциясыз және бөлшектеусіз жойылады (өртеледі, қиратылады).

248. Көп рет қолданылатын медициналық бұйымдар пайдаланылғаннан кейін дезинфекцияланады, стерильдеу алды тазаланады, кептіріледі, оралады және стерилизацияланады.

249. Құрал-сайманды дезинфекциялау оны дезинфекциялық ерітіндіге батыру арқылы немесе ультракүлгін және басқа да жуу машиналарында пайдаланылған жерінде жүргізіледі.

250. Қуыстары бар медициналық бұйымдарды дезинфекциялау үшін екі сыйымдылық пайдаланылады. Бірінші сыйымдылықта аспап қанның, сілемейдің, дәрілік препараттардың қалдықтарынан жуылады, сосын экспозия үшін екінші

сыйымдылыққа батырылады. Алмалы-салмалы бұйымдар бөлшектенген күйінде өңделеді.

251. Дезинфекциялау ерітінділері дезинфекциялық құралды қолдану бойынша нұсқаулықта (әдістемелік нұсқауда) көрсетілген мерзімдерге сәйкес ластануына, түсінің өзгеруіне немесе шөгіндінің пайда болуына қарай ауыстырылады.

252. Биологиялық сұйықтықтарға қатысты бекітуші әсері бар дезинфекциялық құралдарды пайдаланған кезде құрал-сайман суды кейіннен зарарсыздандыру арқылы алдын ала жеке сыйымдылықта жуылады.

253. Жуу ерітіндісі егер оның түсі өзгермесе, дайындалған сәтінен бастап тәулік бойы қолданылады. Стерильдеу алды өңдеудің сапасы қан мен синтетикалық жуу заттарының сілтілі компоненттерінің қалдық мөлшеріне оң нәтиженің, сондай-ақ аспаптағы майлы дәрілік заттар қалдықтарының болмауы бойынша бағаланады.

254. Құрал-сайманды стерильдеу алды тазалау және стерильдеу денсаулық сақтау ұйымының әр бөлімінің арнайы бөлінген орнында немесе орталықтандырылған стерильдеу бөлімшесінде (бұдан әрі – ОСБ) жүргізіледі. Дезинфекциялық құралдың құрамында жуу компоненті болмаған кезде стерильдеу алды тазалау жүргізілмейді.

255. ОСБ үй-жайлары стерильді және стерильді емес аймақтарға бөлінеді. Жаңадан салынып жатқан стационарлардың қуаты 120 төсектен артық ұйымдарда, 100 төсектен артық перзентханаларда және 500 келуден артық амбулаториялық-емханалық ұйымдардағы ОСБ-да мынадай үш аймақ көзделеді:

1) лас аймақ (лас материалды қабылдау, сұрыптау, дезинфекциялау-жуу машинасына салу);

2) таза аймақ (таза, дезинфекцияланған және кептірілген материалды дезинфекциялау-жуу машинасынан алу, орау, стерилизаторға салу). Медициналық киім-кешекті орау үшін жеке үй-жай болуы тиіс;

3) стерильді аймақ (стерильді материалдың стерилизаторлардан түсуі және оны сақтау).

256. Қосалқы үй-жайлар: экспедиция (стерильді материалды беру), санитариялық тораптар мен медициналық персоналға арналған тұрмыстық үй-жайлар.

257. Лас аймақ таза аймақтан өтпелі дезинфекциялау-жуу машиналарымен, таза аймақ стерильді аймақтан өтпелі стерилизаторлармен бөлінеді. Стерильді аймақ экспедициямен беру терезесі арқылы жалғасады.

258. Таза және стерильді аймақтың үй-жайларына кіру санитариялық өткізгіш арқылы жүзеге асырылады. Стерильді материал бөлімшелерге жабық көлік контейнерлерінде немесе арнайы көлік лифтімен жеткізіледі.

259. Ұйым ішіндегі лас және стерильді материалдың орын ауыстыру жолдары қ и ы л ы с п а у ы т и і с .

260. ОСБ-дағы жабдық осы санитариялық ережеге 12-қосымшаға сәйкес денсаулық сақтау объектілерінің қуаттары мен мұқтаждықтарына сәйкес келуі т и і с .

261. Құрал-сайманды стерильдеу бу немесе ауа стерилизаторларында жүргізіледі. Ыстық ауа және бу стерилизаторлары пайдалану мерзімі өткен соң қазіргі заманғы жабдыққа ауыстырылуы тиіс (төмен температуралы плазмалық, этилен оксидті стерилизатор, валидация бар бу форвакумды стерилизаторлар).

262. Қазақстан Республикасында пайдалануға рұқсат етілген дезинфекция құралдарын қолдану арқылы стерильдеудің химиялық тәсілін пайдалануға жол б е р і л е д і .

263. Стерилизатордың жұмысы монтаждаудан, жөндеуден және оны пайдалану процессінде оны әрбір рет іске қосқаннан кейін бақыланады.

264. Ауа, бу, плазмалы стерилизаторлардың жұмысын бақылау химиялық және биологиялық тестілерді, термохимиялық индикаторларды пайдалану а р қ ы л ы ж ү з е г е а с ы р ы л а д ы .

265. Тестілер стерильдеу материалымен бірге оралады және стерилизатордың бақылау нүктелерінде орналастырылады. Стерильденетін әрбір партия арнайы журналда тіркеледі. Плазмалы стерилизаторды бақылау кезінде биологиялық индикаторларды пайдаланады, олардың үшеуі стерильдеу камерасына салынады, біреуі бақылау болып табылады және камераға салынбайды. Стерильдеу циклі аяқталған соң барлық индикаторлар арнайы инкубаторға салынады, бу стерилизаторының биологиялық тестілері полиэтилен пакетке салынады және сол күні бактериологиялық зертханаға зерттеуге жеткізіледі.

266. Стерилизатордың бақылау аспаптары (термометр, манометр) жыл сайын т е к с е р і л е д і .

267. Плазмалы стерилизаторды пайдалану жағдайында температураны, қысымды, сутегі тотығының шоғырлануын бақылау, сондай-ақ стерильдеу циклінің ұзақтығы компьютердің және компьютерге қосылған датчиктердің көмегімен ж ү з е г е а с ы р ы л а д ы .

268. Стерилизаторлармен жұмысқа он сегіз жастан үлкен, медициналық зерттеп-қараудан, курстық оқудан өткен және техникалық минимум тапсыру туралы қуәлігі бар адамдар жіберіледі.

269. Стерилизаторларда медициналық бұйымдарды стерильдеумен байланысты емес жұмыстарды өткізуге, үй-жайды ыбырсытатын және ластайтын бөтен заттарды үй-жайда сақтауға жол берілмейді.

11. Денсаулық сақтау объектілерінде санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу

270. Инфекциялық бақылау бағдарламасы мынаны көздеуі тиіс:

- 1) ауруханаішілік инфекцияларды есепке алу және тіркеу;
- 2) сырқаттанушылықты талдау, тәуекел факторларын анықтау, ауруханаішілік инфекцияның (бұдан әрі – АИ) өршуін тексеру және оларды жою бойынша шаралар қабылдау;
- 3) микробиологиялық мониторингті ұйымдастыру және жүзеге асыру;
- 4) антибиотикопротекция мен антибиотикпен емдеу тәсілдерін әзірлеу;
- 5) кәсіптік аурулардың алдын алу бойынша іс-шараларды ұйымдастыру;
- 6) инфекциялық бақылау мәселелері бойынша персоналды оқыту;
- 7) санитариялық-эпидемияға қарсы режимді ұйымдастыру және бақылау.

271. АИ жағдайы комиссия арқылы эпидемиологиялық диагностика деректері, науқаста бар (эндогенді факторлар) және медициналық әрекет жүргізуге байланысты тәуекел факторларының (экзогенді факторлар) әсері негізінде анықталады.

272. Ұйымның персоналы жұмысқа кірер алдында және 6 айда кемінде 1 рет кейіннен тестілеуден өту арқылы инфекциялық бақылау мәселелері бойынша нұсқаулықтан өтеді.

273. Ұйымның зертханасында немесе келісімшарт негізінде патогендігі III-IV топтың микроорганизмдерімен жұмысқа рұқсаты бар басқа ұйымның зертханасында дезинфекцияның сапасына микробиологиялық бақылау және АИ-ге күдік болған жағдайда диагностикалық зерттеулер жүзеге асырылады.

274. Дезинфекцияның сапасын бақылау заттар мен жабдықтардан айына кемінде бір рет 1 төсекке 0,3 шайма есебінен санитариялық-көрсетімдік микроорганизмдерге шаймалар іріктеу және зерттеу жолымен, амбулаториялық-емханалық ұйымдарда 1 келуге 0,2 шайма есебінен өткізіледі.

275. Дезинфекциялық камера жұмысының тиімділігін бақылау оның типі мен көлеміне байланысты камераның үш жазықтығына 5-10 бактериялық немесе химиялық тестілер салу жолымен жүзеге асырылады.

276. Дезинфекция режимінің қанағаттанарлық бағасы мынадай көрсеткіштермен анықталады:

- 1) бақылау объектілерінен ағымдық дезинфекциядан соң 60 минуттан кейін алынған микробиологиялық шаймалардың кемінде 2 %-да санитариялық-көрсетімдік микроорганизмдердің себілуі;
- 2) дезинфекциялық ерітінді шоғырлануының төмендеуі немесе артуы ерітіндінің белгіленген шоғырлануынан $\pm 0,1-0,2\%$ құрайды;
- 3) дезинфекциялық заттардың қалдық мөлшеріне қанағаттанарлықсыз шұғыл

сынамаларды анықтау әр түрдің әкелінген сынамасы мөлшерінің кемінде 2 %-ы;

4) тестілік микробиологиялық бақылаудың камералық дезинфекция режиміне сәйкестігі.

277. Мәжбүрлеп емдеуге арналған бөлімшелерде науқастардың дәріге сезімталдығына және жынысына (ер, әйел) байланысты туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеуге бөлек жатқызу қамтамасыз етіледі.

Ескерту: 277-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2011.06.06 № 361 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Бұйрығымен.

278. "Симптоматикалық емдеуді қажет ететін, тұрақты бацилло бөлетін туберкулездың созылмалы түрімен ауыратын науқастар бацилло бөлуді тоқтату кезеңіне дейін туберкулезге қарсы ұйымдардың жанындағы мамандандырылған ұйымдарда немесе бөлімшелерде оқшаулануға жатады.

Ескерту: 278-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2011.06.06 № 361 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Бұйрығымен.

279. Туберкулезге қарсы диспансерлерде мульти-(поли-) резистентті штамм бөлетін науқастарды амбулаториялық қабылдауға арналған жеке кабинеттер бөлінеді.

280. Қақырық жинау бөлмесі бактерицидті экрандалған сәулелегіштермен, қол жууға арналған раковинамен, дезинфекциялық ерітіндісі бар сыйымдылықтармен, таза контейнерлер мен қақырығы бар (бикстер, мырыш және тот баспайтын құрыштан жасалған тұтқалары бар металл жәшіктер) контейнерлерге арналған сыйымдылықтармен жабдықталады, үй-жай ауасын алмастыру жиілігі сағатына 6-12 кем емес көлемдегі жергілікті желдету жүйесімен жабдықталады.

281. Гирудотерапия кабинетінде шок алуға қарсы бұрыш жабдықталады.

282. Сүліктер бір рет қолданылады, содан соң жойылады.

283. Сүліктерді пайдаланғаннан кейін тұзы бар науаларға орналастырылады, қан құсу аяталғаннан кейін полиэтилен пакетке салынады да дезинфекциялық құралмен көміліп тасталады. Қалыптасқан ұйыған қан экспозициясы 60 минуттан кем емес дезинфекциялық құралмен көміліп тасталады.

284. Әрбір жатын бөлмеде раковина мен себезгі бөлмесі бар немесе қоспалауыштар арқылы келітірілетін ыстық және салқын суы бар ванна, унитаз бен биде бар санитариялық торап болуы тиіс.

285. Емдеу-диагностикалық үй-жайларды күтіп-ұстау және пайдалану осы санитариялық ереже талаптарына сәйкес келуі тиіс.

286. Мәйіттерді сақтауға арналған үй-жай қосу 2-4⁰С температураны

камтамасыз ететін тоңазытқыш қондырғыларымен, мәйіттерді тасымалдауға арналған механикаландыру құралдарымен, стеллаждармен, сөрелермен немесе арнайы сейфтермен жабдықталады. Мәйіттерді әртүрлі қабаттарда сақтаған кезде
л и ф т ж а б д ы қ т а л а д ы .

287. Еденнің жабыны тегіс және мықты, кеміргіштер өте алмайтын, мәйіттерді каталкамен тасымалдауға қолайлы, жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді болуы тиіс. Секциялық үй-жайлардағы еденнің кәрізге су ағатын жері болады немесе шайынды суға арналған арнайы қабылдауыш
о р н а т ы л а д ы .

288. Секциялық, секция алды, мәйіттерді сақтауға арналған бөлме қабырғалары биіктігі бойына кафель тақтайшалармен қапталады немесе басқа ылғалға төзімді материалмен жабылады. Төбе майлы бояумен сырланады. Үй-жайдағы бұрыштар мен қабырғалардың, еденнің және төбенің қосылған жерлері дөңгелектеледі, карниздер мен сәндік әшекейлерсіз орнатылады.

289. Секциялық үй-жай торлары бар жолдармен жабдықталады. Шайынды суларға арналған құбырлар кәріз желісімен тор-аулағыштармен және сифон
қ ұ р ы л ғ ы с ы м е н қ о с ы л а д ы .

290. Секциялық үстелдерге ыстық және салқын су жүргізіледі. Секциялық үстел кәрізге ағызу алдында шайынды суды жинауға және зарарсыздандыруға арналған сыйымдылықтармен жабдықталады. Секциялық үстел жанындағы жұмыс орны ағаш тормен жабдықталады.

291. Секциялық үстелдер, каталкалар, зембілдер мен басқа да мәйіттерді тасымалдауға арналған құралдар жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді, су өткізбейтін материалмен қапталады.

292. Бөлімшенің шайынды суы елді мекенде тазалау құрылысы мен зарарсыздандыруға арналған құрылысы бар кәріз болғанда кәріз желісіне
а ғ ы з ы л а д ы .

293. Елді мекенде орталықтандырылған кәріз және шайынды суды зарарсыздандыруға арналған тазалау құрылысы болғанда жергілікті тазалау құрылысы орнатылады. Шайынды су қабылдауға арналған орлар бетондалады, қақпақпен жабдықталады және 2/3 көлемі толуына қарай тазаланады.

294. Жұмыс күні басталар алдында бөлімшенің барлық үй-жайлары желдетіледі. Жұмыс күнінің аяғында ұшпа химиялық заттары бар түтіктер сору
ш к а ф ы н а о р н а л а с т ы р ы л а д ы .

295. Еден күн сайын жуу құралдарымен жуылады, қабырғалар панельдері, есіктер ластануына қарай, бірақ аптасына кемінде бір рет жуылады.

296. Мәйіт ашылғаннан кейін және мәйітті алғаннан кейін секциялық үстел, аспаптар, таразылардың тостағандары, раковиналар мен ағзаларды жууға арналған ванналар, торлар мен еден салқын, сосын ыстық сумен жуылады.

297. Айына кемінде бір рет және инфекциялық аурулардан қайтыс болған адамдардың мәйіттерін ашқаннан кейін үй-жайларда жуу және дезинфекциялау құралдарын пайдалану арқылы ауқымды жинау жүргізіледі.

298. Мәйіттерді тасымалдағаннан және жерлегеннен кейін көлік жуылады және дезинфекцияланады.

299. Ашу жүргізу үшін пайдаланылатын арнайы киім және аяқ киім секция алдында жеке шкафта сақталады. Халаттар және қалпақтар ластануына байланысты жуылады, алжапқыштар, жеңқаптар және қолғаптар жуылады және әрбір ашудан кейін дезинфекцияланады. Инфекцияланған мәйітті ашу кезінде барлық киім-кешек пен арнайы киім жуу алдында дезинфекциялық ерітіндіге салынып қойылады.

300. Карантиндік және аса қауіпті инфекциялардан қайтыс болған адамның және оларға күдік пайда болған кезде мәйіттерді ашу бөлімшенің жеке оқшауланған бөлімінде мынадай талаптарды сақтай отырып жүргізіледі:

1) оба, маңқаның өкпе ауруы түрінен немесе осы инфекцияларға күдікті аурулардан болған өлім-жітім жағдайларында ашу 1-типті толық обаға қарсы костюмде; тырысқақ, мелиоидоза, маңқаның басқа да түрлерінде – 2-типті обаға қарсы костюмде жүргізіледі. Күйдіргіден қайтыс болған адамдардың мәйіттері ашылмауы тиіс.

Ашудың барлық жағдайларында медициналық клеенкадан немесе полиэтиленді пленкадан жасалған жеңқаптар мен алжапқыштар және резеңке қолғаптардың қосымша пары пайдаланылады;

2) мәйітті ашу барысында секциялық үстелдің үстіне ашу кезінде қолды, үстелді өңдеуге арналған мақта немесе дәке тампондары бар дезинфекциялық ерітінді бар сыйымдылық; секциялық үстелдің астына 6% хлорамин ерітіндісі немесе 10% лизол ерітіндісі бар көлемі кемінде 10 л бак қойылады, секциялық бөлменің шыға берісінде дезинфекциялау ерітіндісі бар сыйымдылық және етікті өңдеуге арналған мақта тампондары бар банкі қойылады. Секциялық үстелден жалпы кәріз желісіне шығатын ағын ажыратылады.

Секциялық үй-жайдың есігінің алдында, ішкі және сыртқы жағында дезинфекциялау ерітіндісіне малынған кілемшелер төселеді;

3) ашу процессінде ағып жатқан қан сарысуы мен барлық басқа да сұйық қалдықтар ашу орнында құрғақ дезинфекциялық құралмен көму арқылы, қатты қалдықтар дезинфекциялық ерітіндіге батыру арқылы зарарсыздандырылады.

4) ашу аяқталғаннан кейін секциялық үй-жайға, үстелге, құрал-сайманға, арнайы киімге 5% лизол ерітіндісін немесе карбол қышқылын, 5% хлорамин ерітіндісін немесе басқа да дезинфекциялау құралдарын пайдалану арқылы дезинфекция жүргізіледі.

Ашу барысында күйдіргіге күдік пайда болса дезинфекция мына

құралдардың бірімен жүргізіледі: 0,5% жуу құралын қоса отырып 4% белсенді хлорамин ерітіндісімен, 6% сутегі тотығы ерітіндісімен және басқа да дезинфекциялау құралдарымен жүргізіледі. Экспозиция кезеңінде үй-жай мөрлеп ж а б ы л а д ы ;

5) аспаптар 2% сода ерітіндісінде қайнаған сәтінен бастап 30 минут бойы қайтану арқылы зарарсыздандырылады немесе қосу 126⁰С температурада және 1,5 атмосфера қысымында 30 минут бойы автоклавталады.

301. Секциялық материалды дайындау және биопсия өткізу патологиялық-гистологиялық зертханаларда немесе секция алдындағы үй-жайда арнайы киіммен және резеңке қолғаппен жүргізіледі. Кесу жүргізілетін құрал-сайман, қолғаптар, үстел және тақтайлар жұмыс аяқталған соң дезинфекциялық ерітіндімен өңделеді.

302. Формалинді және мықты қышқылдарды құю, олардан ерітінді дайындау, материалды бекіту сору шкафында жүргізіледі. Бекітілген материалдарды сақтау қолмен іске қосылатын сору желдеткіш жүйесімен қамтамасыз етілген үй-жайда жүзеге асырылады.

303. Кескеннен қалған материал мұрағат ретінде 10% формалин ерітіндісі бар жақсы жабылатын шыны банкаларға салынады және жыл бойы арнайы сақталатын орында сақталады. Әрбір банкаға аутопсия немесе биопсия нөмірі көрсетілген белгі бекітіледі.

304. Сақтау мерзімі өткен мұрағат материалдары, сондай-ақ бөлімшеге түсетін ағзалар (хирургиялық және гинекологиялық бөлімшелерден, перзентханалардан) кесілгеннен кейін бекітетін сұйықтығы бар банкаларға орналастырылады, кейіннен арнайы пеште өртеу арқылы жеке үй-жайда сақталады. Пеш болмаған жағдайда қалдықтар бейіттерге көміледі.

305. Улы заттар қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес сақталады.

12. Денсаулық сақтаудың жылжымалы медициналық объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

Ескерту. 12-тараумен толықтырылды - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2011.02.10 № 72 (ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

306. Жылжымалы медициналық объектінің құрамында медицина және қызмет көрсететін персоналға арналған ұйықтайтын бөлмелерге, санитариялық-тұрмыстық үй-жайларға, тамақ дайындауға және ішуге арналған үй-жайларға (ас үй, асхана) жол беріледі.

307. Арнайы медициналық жабдық орнатылған жерлерде медициналық

жабдық үшін бекіткіштер көзделеді.

308. Қызмет көрсететін персоналға арналған жатын үй-жайлар ұйықтайтын сөрелермен, киімдерге арналған ілгектермен, жоғары орынға көтерілу үшін баспалдақтармен, қосалқы тұтқалармен, үстелшелермен жабдықталады. Тоңазытқыш жабдығы, қысқа толқынды пеш, диспенсерлер көзделеді.

309. Медициналық кабинеттер шалқаймалы үстелмен, жылжымалы шкафтармен, дәрігер үстелімен, кеңсе креслосымен, медициналық кушеткамен, медициналық аппаратурамен жабдықталады.

310. Жылыту генератор қондырғысынан орталықтандырылған қуат көзімен орнатылады.

311. Араластырғыштар арқылы ыстық және суық су келтірілген қол жуғыштар орнатылады. Кабинеттердегі раковиналар шынтак крандары бар араластырғыштармен және ағызатын құбырлармен жабдықталады.

312. Су қауіпсіз және санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкес болуы тиіс.

313. Ауыз су үшін ауыз суды зарарсыздандырғыш-салқындатқыш орнатылады.

314. Санитариялық торап экологиялық таза дәретхана кешенімен, тот баспайтын құрыштан жасалған жуынатын бұрышқа орнатылған тостағанмен, тұрмыстық араластырғышпен, айнамен, сабын салғышпен, дәретхана құралдарына арналған шағын сөремен, сүлгі ұстағышпен, киімдерге арналған ілгектермен, дәретхана қағазын ұстағышпен, унитазға арналған қыл щеткамен, еденге төсейтін сырғанамайтын жабынмен жабдықталады.

315. Төбеге ілінетін моноблокты ауа баптау жүйесі көзделеді. Температура, ауа алмасу жиілігі, үй-жайлардың тазалық бойынша санаты осы санитариялық ережеге 9-қосымшаға сәйкес қабылданады.

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық ережесіне 1-қосымша

Ескерту: 1-қосымшаға өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

Денсаулық сақтау объектілерінің екі және одан да көп төсек бар палаталарындағы ең аз ауданы

Бөлімшелер	Ауданы, 1 төсекке м ² (кемінде)
Ересектерге арналған инфекциялық және туберкулез	7,5

Балаларға арналған инфекциялық және туберкулез:	6 , 5
- аналардың орны жоқ	8 , 0
- аналар күндіз болатын	10
- аналар тәулік бойы болатын	
Ортопедиялық-травматологиялық (оның ішінде қалпына келтіру емі), күйік, радиологиялық:	
- ересектерге және аналар күндіз болатын балаларға арналған палаталарда	10
- аналар тәулік бойы болатын балаларға арналған	13
Қарқынды терапия, операциядан кейінгі	13
Балалардың инфекциялық емес:	
- аналардың орны жоқ	6 , 0
- аналар күндіз болатын	7 , 5
- аналар тәулік бойы болатын	9,5
Психоневрологиялық және наркологиялық:	
- жалпы типті	6 , 0
- инсулиндік және наркологиялық	7,0
Балаларға арналған психиатриялық:	
- жалпы типті	5 , 0
- қадағалау	6,0
Жаңа туған балалар үшін	6,0
2 және одан көп төсегі бар өзге де палаталар	7,0
1 төсекке арналған палаталар	7,0
Күндізгі стационар палаталарында:	
- балалар үшін	4 , 5
- ересектер үшін	6,0

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
2-қосымша

Ескерту: 2-қосымшаға өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

Денсаулық сақтау объектілерінің палаталы бөлімшелеріндегі үй-жайлардың ең аз ауданы

Үй-жайлар	Ауданы, м ²
1 төсектік бокс	
Гинекологиялық креслосы жоқ карау бөлмесі	12
Гинекологиялық креслосы бар карау бөлмесі	18
Санитариялық өткізгіштер:	
- киім шешетін орын	6
- себезгісі бар ванна	10
- киім киюге арналған үй-жай	6
- ваннаны 200 және одан аз төсегі бар ауруханалардағы киім киюге арналған үй-жаймен қосуға жол беріледі	12

Емшара	12	
Таңып-байлау	22	
Шұғыл операцияларға арналған операциялық:		
- операциялық	3	6
- операция алдындағы	1	0
- стерилизациялық	1	0
- гипсті дайындау мен сақтауға арналған үй-жай	6	
Мейірбике үй-жайы (посты)	6	
Кезекші дәрігердің кабинеті	10	
Аға мейірбике бөлмесі мен шаруашылық бикесінің бөлмесі	10-нан	
Персоналдың жеке гигиена бөлмесі	5	
Персонал бөлмесі	8	
Қабылдау-қарау боксы (инфекциялық науқастарға арналған және балалардың инфекциялық емес ауруханаларының қабылдау бөлімшелерінде)	16	
Таза киім-кешек сақтау үй-жайы (балалардың инфекциялық емес ауруханалары мен бөлімшелерінің қабылдау бөлімшелерінде)	4	
Персоналға арналған санөткізгіш (инфекциялық және балалардың инфекциялық емес ауруханаларының және бөлімшелерінің қабылдау бөлімшелерінде):	1	шкафқа
- үй киімі мен жұмыс киімі гардеробы	0,4	м ²
- себезгі	4	
Инфекцияланған киім-кешекті және төсек әбзелдерін уақытша сақтауға арналған үй-жай (инфекциялық ауруханалар мен бөлімшелердің қабылдау бөлімшелеріне жеке кіретін есігі бар)	4	
Жаңа туылған сәбилерге арналған сүзгі (перзентханалар мен ауруханалардың акушерлік бөлімшелерінің қабылдау бөлімшелерінде)	14	
Буфет	10	
Жинау мұқаммалы мен дезерітінділер дайындауға арналған үй-жай	4 + 4	
Лас киімді сұрыптау және уақытша сақтауға арналған үй-жай	4	
Дәрет тостағандарын жууға және стерильдеуге арналған, клеенкаларды жууға және кептіруге арналған үй-жай	8	

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»

санитариялық ережесіне

3-қосымша

Ескерту: 3-қосымшаға өзгерту енгізілді - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

Аудандық емхананың негізгі үй-жайларының ең аз құрамы мен ауданы

Үй-жайлар атауы	Кемінде м ²
Әкімшілік үй-жайлар	
Вестибюль	12

Келушілердің гардеробы	8 (бір орынға 0,1)
Персоналға арналған сырт киім гардеробы	8 (бір орынға 0,06)
Тіркеуші	10
Қабылдау бөлмесі бар бас дәрігердің кабинеті	18
Емдеу-профилактикалық жұмыс бойынша бас дәрігердің орынбасарының кабинеті	10
Аға мейірбике кабинеті	10
Медициналық статистика кабинеті	12
Дәріхана	Қолданыстағы нормативтік құқықтық актіге сәйкес
Жалпы практика және/немесе учаске қызметі бөлімшесі	
Бөлімше меңгерушісінің кабинеті	10
Жалпы практика және/немесе учаскелік терапевт, педиатр кабинеті	12 (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Жалпы практика мейірбикесі, учаскелік қызмет кабинеті	10 (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Профилактика және диспансерлеу кабинеті	12
Дені сау бала кабинеті	10
Емшара кабинеті	12
Е г у к а б и н е т і : К а р т о т е к а ү й - ж а й ы 1 5 Е г у ү й - ж а й ы 1 0 БЦЖ егу үй-жайы	10
Физиотерапевтік емдеу және емдік дене шынықтыру кабинеті	18 (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Туберкулезге қарсы препараттарды қабылдау кабинеті	8
Акушерлік-гинекологиялық қабылдау кабинеті	18
Мамандандырылған көмек бөлімшесі	
Бөлімше меңгерушісінің кабинеті	10
Бейінді мамандар кабинеті	12-ден (12-ден 18 дейін) (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Емшара кабинеті	12
Таңып-байлау кабинеті (таза)	22
Таңып-байлау кабинеті (іріңді)	22
Кіші операциялық	22
Изолятор	8
Күндізгі стационар	Үй-жай жиыны мен аудандар жобалауға арналған тапсырмамен және қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер талаптарымен анықталады

Зертханалық-диагностикалық көмек бөлімшесі	
Сәулелік диагностика кабинеттері (рентген және флюорография)	Қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер талаптарына сәйкес
Ультрадыбыстық диагностика кабинеті	10
Функционалдық диагностика кабинеті	10 (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен және ұйымның штаттық кестесімен анықталады)
Эндоскопиялық кабинет	10
Зертханалар	Жобалауға арналған тапсырмамен және қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер талаптарына сәйкес
Қақырық жинауға арналған бөлме	8
Шаруашылық-тұрмыстық үй-жайлар	
Әкімшілік-шаруашылық бөлім бойынша орынбасардың кабинеті	8
Шаруашылық бикесінің бөлмесі	10
Қойма үй-жайы	20
Медициналық мұрағат	4
Дезинфекциялау құралдарын дайындауға және сақтауға арналған үй-жай	4
Медициналық қалдықтарды сақтауға арналған бөлмелер	10 –нан
Шаруашылық мұкаммалы қоймасы	6
Келушілер мен персоналға арналған дәретханалар	Ерлер дәретханасында 15 адамға 1 аспап және әйелдер дәретханасында 10 (дәретханалар саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Буфет	12

Ескертпе: басқа үй-жайлардың болуы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер талаптарына сәйкес жобалауға арналған тапсырмамен анықталады.

АМСК орталығы үй-жайларының ең аз құрамы мен ауданы

2-кесте

Ескерту: 2-кесте алынып тасталды

Дәрігерлік амбулатория үй-жайларының ең аз құрамы мен ауданы (ауылдық жерлерде)

3-кесте

Үй-жайлар атауы	Кемінде м ²
Жалпы үй-жайлар	
Вестибюль	10

Келушілердің гардеробы	8
Меңгеруші кабинеті	10
Дәрігерге дейінгі және дәрігерлік қабылдау кабинеттері	12x2
Изолятор	8
Емшара кабинеті	12
Е г у к а б и н е т і : К а р т о т е к а ү й - ж а й ы Е г у ү й - ж а й ы БЦЖ егу үй-жайы	1 0 8 8
Физиотерапевтік емдеу кабинеті	12 (кабинеттер саны жобалауға арналған тапсырмамен анықталады)
Күндізгі стационар	Балалар үшін 4,5 Ересектер үшін 6,0
Қақырық жинауға арналған бөлме	6
Туберкулезге қарсы препараттарды қабылдау кабинеті	8
З е р т х а н а л а р : - қ а н а л у ү й - ж а й ы ; - талдаулар жүргізу үй-жайы	4 12
Дәріхана	қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес
Медициналық мұрағат	4
Медициналық қалдықтарды уақытша сақтауға арналған бөлмелер	4
Қойма үй-жайы	10
Келушілер мен пациенттерге арналған дәретхана	ерлер дәретханасында 15 адамға 1 аспап және әйелдер дәретханасында 10
Жинау мұқаммалы қоймасы	4
Дезинфекциялау құралдарын сақтауға арналған үй-жай	6

Медициналық пункт үй-жайларының ең аз құрамы мен ауданы

4-кесте

Үй-жайлар атауы	Кемінде м ²
Жалпы үй-жайлар	
Дәріхана мен анықтамасы бар вестибюль	10
Орта медициналық персонал кабинеті	12
Акушерлік қабылдау кабинеті	12
Емшара кабинеті	12
Егу кабинеті	8
Шаруашылық және тұрмыстық үй-жайлар	11
Дезинфекциялау құралдарды дайындауға және сақтауға арналған үй-жай	4
Қол жуға арналған раковинасы (қол жуғыштар) дәретхана	3

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
4-қосымша

Ескерту: 4-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

Күндізгі стационар үй-жайларының ең аз құрамы мен ауданы

№	Үй-жайлар атауы	Үй-жайлардың ауданы (м ²)
1.	1 төсектік палата : медициналық-әлеуметтік, қалпына келтіріп емдеуге және кресло-арба көмегімен қозғалатын науқастарға арналған	12
2.	2 төсектік палата : медициналық-әлеуметтік, қалпына келтіріп емдеуге және кресло-арба көмегімен қозғалатын науқастарға арналған	10
3.	Палаталар : ересектерге арналған балаларға арналған	6 , 0 4,5
4.	3 төсектік палата : медициналық-әлеуметтік, қалпына келтіріп емдеуге және кресло-арба көмегімен қозғалатын науқастар үшін	21
5.	Палата жанындағы дәретхана (унитаз, қолжуғыштар)	6
6.	Манипуляциялық	18
7.	Күту залы	10

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
5-қосымша

Ескерту: 5-қосымша алынып тасталды - ҚР Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.10.25 № 828 (қолданысқа енгізілу тәртібін 5-т. қараңыз) Бұйрығымен.

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
6-қосымша

Туберкулезге қарсы стационар бөлімшелеріндегі басқа үй-жайлардың ең аз құрамы мен ауданы

Үй -жайлар	Ауданы, м ²
1 төсектік бокс	22
Қарау үй-жайы:	

Гинекологиялық креслосыз	12
Гинекологиялық кресломен	18
Санитариялық өткізгіш:	
Киім шешетін орын	6
Себезгі бар ванна	10
Науқастарға арналған жабдығы бар ванна	12
Киім киюге арналған үй-жай	6
Ванны 20 және одан көп төсегі бар ауруханаларда киім киюге арналған үй-жаймен қосуға болады	12
Емшара	12
Таңып-байлау	22
Шұғыл операцияларға арналған операциялық:	
Операциялық	36
Операция алды	10
Стерилизациялық	10
Гипсті дайындауға және сақтауға арналған үй-жай	6
Мейірбике үй-жайы (посты)	6
Кезекші дәрігер кабинеті	10
Дәрілік заттардың апталық қорын сақтауға арналған үй-жайы бар аға мейірбике бөлмесі	10+6
Шаруашылық бикесінің бөлмесі	10
Науқастарға арналған киім шешетін орны бар себезгі бөлмесі	6+12
Науқастарға арналған жуынатын-тұрмыстық бөлме	12
Түкіргіштерді, қол орамалдарды, қосымша қалталарды, қаптарды жинауға, зарарсыздандыруға арналған бөлме	10
Персоналдың жеке гигиенасы бөлмесі	5
Персонал бөлмесі	12
Таза киім-кешекті сақтау үй-жайы	4
Персоналға арналған санөткізгіш:	
Үй және жұмыс киімі гардеробы	1 шкафа 0,4 м ²
Себезгі	4
Инфекцияланған киім-кешек пен төсек әбздерін уақытша сақтауға арналған үй-жай	4
Буфет жинау мүкаммалы мен дезерітінділерді дайындау үй-жайы	4+4
Лас киім-кешекті сұрыптау мен уақытша сақтау үй-жайы	4
Дәрет ыдысын жууға және стерильдеуге, клеенкаларды жууға және стерильдеуге арналған	8
Медициналық қалдықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жай	Қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»

катетерлерді бөлшектеу, жуу және кептіру	12	10	10	26	26	34	34	46	10	26	26	34	34	46	10	16	20
Таңып-байлау материалдарын дайындау, жинау және киім-кешек орау	-	-	-	12	18	24	28	40	18	18	28	28	40	52	12	48	24
Хирургиялық аспаптарды, шприцтерді, инелерді, катетерлерді бақылау, жинақтау және орау	8	8	8	10	10	12	12	12	8	8	8	12	12	12	8	8	10
О р а у материалдары қоймасы	4	4	4	6	6	12	12	15	4	6	6	12	12	15	4	4	6
Стерильдеу* (стерильді және стерильді емес жартылардан)	15	15	20	20	28	28	40	40	10	20	26	34	34	46	24	28	28
Стерильді материалдар қоймасы	12	15	18	18	21	21	24	28	18	18	21	24	28	42	15	18	21
Экспедиция	-	-	6	6	9	9	12	12	6	6	6	12	12	12	6	6	в
Меңгеруші кабинеті	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	-	10	-	-	10
Аға мейірбике бөлмесі	-	10	10	10	10	10	10	10	-	-	10	10	10	10	-	-	10
Санитариялық өткізгіш	3	3	6	6	6x2	6x2	6x2	6x2	6	6	6	6x2	6x2	6x2	3	3	3
Жиіу заттары қоймасы	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2
Дәретхана	Бір унитазға 3 (шлюзі мен қол жуғышы бар)																
Жеке гигиена бөлмесі	-	-	-	5	5	5	5	5	-	-	-	6	5	5	-	-	5
Персонал бөлмесі	-	-	-	9	9	9	12	12	9	9	9	12	12	12	-	9	9

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»

санитариялық ережесіне

8-қосымша

Парафин, озокерит дайындауға арналған, төсмдерді өңдеуге, ласты регенерациялау үй-жайы	Г-0,8	VIIIб	-	-	-	-	75
Күндіз болатын палаталар	Г-0,0	В-2	2,0	0,5	-	-	100
Дәрілік және таңып-байлау құралдарын сақтау үй-жайы	Г-0,8	VIIIб	-	-	-	-	100
Дезинфекциялық құралдарды сақтау үй-жайы	Г-0,8	VIIIб	-	-	-	-	75
Е м ш а р а , манипуляциялық	Г-0,8	А-1	4,0	1,5	2,4	0,9	500
Мейірбике посттары, кабинеттері	Г-0,8	Б-1	3,0	1,0	1,8	0,6	300
Науқастар күндіз болатын үй-жай	Г-0,8	Б-2	2,5	0,7	1,5	0,4	200
Науқастар тамақ ішетін үй-жай	Г-0,8	Б-2	-	-	1,5	0,5	200
Аппарат тұратын (басқару пульттері), жуу, стерильдеу, сұрыптау және сақтау үй-жайы, киім-кешек тұратын жер	Г-0,8	Б-2	-	-	-	-	200
Тіркеу орны	Г-0,8	Б-2	-	-	1,5	0,4	200
Дәліздер	Г-0,0	Е	-	-	-	-	150
Жылжымалы аппаратураны сақтау үй-жайы	Г-0,8	VIIIб	-	-	-	-	75
Санитарялық-тұрмыстық үй-жайлар: қол жуғыштар, дәретханалар , темекі тартатын орындар, себезгі, сыртқы киім гардеробы	Г - 0 , 0 Г - 0 , 0 Г-0,0	Ж - 1 Ж - 2 Ж-1	-	-	-	-	7 5 75

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
9-қосымша

Денсаулық сақтау объектілері үй-жайларының, оның ішінде күндізгі стационардың есепті температурасы, ауа алмасу жиілігі, тазалығы бойынша санаты

Үй-жай атауы	Ауаның есепті температурасы, °С	1 сағатта ауа алмасу жиілігі		Үй-жайдың тазалығы бойынша санаты	Табиғи ауа алмасу кезіндегі сору жиілігі
		приток	вытяжка		
Ересек науқастарға арналған палаталар, балалар ауруханасының аналарға арналған үй-жайы, гипотерапия үй-жайы	20	1 төсекке 80 м ³ /с 100%		Т	2
Туберкулез науқастарға арналған палаталар (ересектер, балалар)	20	80%	100%	Л	2
Гипотиреозбен ауыратын науқастарға арналған палаталар	24	1 төсекке 80 м ³ /с 100%		Т	2
Тиреотоксикозбен ауыратын науқастарға арналған палаталар	15	Сол сияқты		Т	2
Операциядан кейінгі палаталар, реанимация залы, қарқынды терапия палаталары, босандыру бокстары, операциялық, наркоз, күйікпен түскен науқастарға арналған 1-2 төсектік палаталар Барокамералар		Есеп бойынша, бірақ кемінде он еселік алмасу		ӨТ	Ж о л берілмейді
		100%	80% - асептикалық (20% наркоз, стерилизациялықарқылы) 100% - септикалық		
Босанудан кейінгі палаталар	22	100%	100%	Т	Сол сияқты
2-4 төсектік палаталар күйік науқастарға, балаларға арналған палаталар	22	100%	100%	т	Сол сияқты
Шала туған, емшектегі, жаңа туған нәрестелер және зақымданған балаларға арналған палаталар	25	Есеп бойынша, бірақ кемінде		өт	Ж о л берілмейді
		100% 100%	80% асептикалық 100% - септикалық		
Бокстар, жартылай бокстар, сүзгі-бокстар, бокс алдылар	22	2,5 дәлізден беріледі100%)	2,5	Л	2,5
Инфекциялық бөлімшенің палаталы секциялары	20	1 төсекке 80 м ³ /с	1 төсекке 80 м ³ /с	Л	-

Босандыру алды, сүзгілер, қабылдау-қарау бокстары, қарау таңып-байлау, манипуляциялық операция алды, емшек сүтін сүзуге арналған үй-жай, 1 жасқа дейінгі балаларды тамақтандыруға арналған бөлмелер, екпелер үй-жайы	22	2	2	Т	2
Операциялық жанындағы стерилизациялық	18	-	3- септикалық бөлімшелер 3-асептикалық бөлімшелер	Л Т	2
Шағын операциялық, оның ішінде күндізгі стационарларда	22	10	5	Т	1
Дәрігерлер кабинеттері, рефлексотерапия кабинеттері, науқастар күндіз болатын үй-жайлар	20	Дәлізден ағыс	1	Т	1
ЛФК залдары	18	Залда айналысатын бір адамға 50 м ³ 80%	100%	Л	2
Функциональдық диагностика кабинеттері, ректороманоскопия кабинеті	22	-	3	Л	2
Емдік дене шынықтыру, механотерапия кабинеті, зондтау кабинеті	20	2	3	Л	2
Вестибюльдер, тамақ ісуге арналған үй-жай, компрессорлық ингаляторлар, киім-кешек және қойма үй-жайы	18	-	1	Л	1
Қысқа толқынды және ультражоғары жиілікті терапия кабинеттері, жылумен емдеу, ультрадыбыспен емдеу кабинеттері	20	4	5	Л	Ж о л берілмейді
Лас киім-кешекті, жинау құралдарын , дезинфекциялау құралдарын сақтау қоймалары	18	-	5	Л	3
Сантораптар	20	-	1 унитазға 50 м ³ және 1 писсуарға 20 м ³	Л	3

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
10-қосымша

Денсаулық сақтау объектілері үй-жайларының ауасындағы дәрілік заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы және қауіптілік сыныптары

Анықталатын зат	Қауіптілік сыныбы	мг/м ³ РЕШШ
Ампициллин	II А	0,1
Аминазин (Диметиламинопропил хлорфенотиазинхлоргидрат -)	3- II А	0,3
Бензилпенициллин	II А	0,1
Диэтилді эфир	IV	300
(1,1-дифтор-2,2-дихлорэтилметилді эфир)	IV	200
Азот шала тотығы (O ₂ қайта есептегенде)		5 (O ₂ қайта есептегенде)
Оксациллин	IA	0,05
Стрептомицин	IA	0,1
Тетрациклин	II А	0,1
Трихлорэтилен		10
Фторотан (1,1# 1-Трифтор-2-хлорбромэтан	III	20
Флоримицин	II А	0,1
Формальдегид	II А	0,5
Хлорлы этил	IV	50

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық ережесіне ІІ-қосымша

Денсаулық сақтау объектілерінің функционалдық белгіленуіне және тазалық сыныбына байланысты үй-жайлардағы ауа ортасының бактериялық тұқымдалуының рұқсат етілген деңгейлері

Тазалық сыныбы	Үй-жай атауы	Санитариялық-микробиологиялық көрсеткіштер					
		Ауаның 1 м ³ микроорганизмдердің жалпы саны (КОЕ/м ³)		Ауаның 1 м ³ Staphylococcus aureus колониялар саны (КОЕ/м ³)		Ауаның 1 дм ³ з және ашытқы грибоктарының саны	
		Жұмыс басталғанға дейін	Жұмыс кезінде	Жұмыс басталғанға дейін	Жұмыс кезінде	Жұмыс басталғанға дейін	Жұмыс кезінде
	Операциялық, босандыру залдары, гематологиялық, күйігі бар пациенттерге арналған асептикалық бокстар, шала туған балаларға арналған палаталар, дәріханалардың			Болуы мүмкін емес		Болуы мүмкін емес	

өте таза (А)	асептикалық блогы, стерилизациялық (таза бөлігі), бактериологиялық зертханалардың бокстары	200 артық емес	500 артық емес		
Таза (Б)	Емшара, таңып-байлау, операция алды, реанимация залдары мен палаталары, балалар палаталары, емшек сүтін жинау және пастерлеу бөлмелері, ассистент және дәріханалардың өлшеп-орау бөлмесі, бактериологиялық және клиникалық зертханалардың зерттеу жүргізуге арналған үй-жайы	500 артық емес	750 артық емес	Болуы мүмкін емес	Болуы мүмкін емес
Шартты таза (В)	Хирургиялық бөлімшелер палаталары, операциялық, босандыру залына жалғасатын дәліздер, карау кабинеттері, инфекциялық бөлімше бокстарымен палаталары, ординаторлық, материалдық, таза киім-кешек қоймасы	750 артық емес	1000 артық емес	Нормаланбайды	2 артық емес
Лас (Г)	әкімшілік ғимараттар дәліздері мен үй-жайлары, емдеу-диагностикалық корпустардың баспалдақтары, санитариялық бөлмелер, дәретханалар, лас киім-кешекке арналған және қалдықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жай	Нормаланбайды	Нормаланбайды	Нормаланбайды	Нормаланбайды

«Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар»
санитариялық ережесіне
12-қосымша

Денсаулық сақтау объектілерінің ОСБ жабдықтауға арналған ұсынылатын қазіргі заманғы жабдық

1. Жабдықтың толық жиыны:

- 1) ультрадыбыстық жуу машиналары;
- 2) автоматты дезинфекциялау-жуу машиналары (өтпелі және өтпелі типті);
- 3) камерасының жұмыс көлемі 100-ден 200 литрге дейін көлденең тиеу бар бу форвакуумды стерилизаторлар (өтпелі және өтпелі емес типті);
- 4) плазмалы стерилизаторлар (өтпелі және өтпелі емес типті);
- 5) бу генераторлары, оның ішінде стерилизаторға қоса салынған;
- 6) матрастар мен жастықтарға арналған дезинфекциялық бу камералары;
- 7) стерильді материал сақтауға арналған жабдық;
- 8) қаптама жабдығы (қаптау үстелдері);

- 9) термиялық пісіретін аспаптар;
- 10) көлік және тиеу жүйелері;
- 11) суды дайындау жүйесі.

Қазіргі заманғы жабдықтың сипаттамасы

1. Ультрадыбыстық жуу машиналарында:
  - 1) бұйымның қол жетпейтін жерлерін тазалаудың жоғары тиімділігі;
  - 2) әрқайсысының көлемі 60 л екі камера – біреуі ультрадыбыспен жуу үшін, екіншісі жууға және кептіруге;
  - 3) температураны, тазалау уақытын және ультрадыбыстық өңдеу типін (тұрақты және импульсивті) программалаумен шағын процессорлық басқару;
  - 4) суды ағызу үшін пистолет пен тұтқаның жұмыс ортасын ауыстыру үшін су / а у а ш ү м е к т е р і ;
  - 5) сумен жабдықтау, электр, кәріз жүйелеріне тұрақты қосылу;
  - 6) инжекторлардың ауыспалы саптамалары, 8 саптамадан тұратын жиыны бар пистолет, жуу камерасының қақпағы;
  - 7) 20-80⁰С (±3⁰С) температураны реттеу диапазоны;
  - 8) температура мен цикл аяқталғанға дейінгі уақыт басқару панелінде үнемі кө р і н і п т ұ р а д ы .
2. Өтпелі және өтпелі емес типті автоматты дезинфекциялау-жуу машиналарында :
  - 1) тот баспайтын құрыштан орындалған, тік бұрышты, көлденең орналасқан өтпелі емес немесе өтпелі типті камера;
  - 2) жуудың 5-40 бағдарламалары, оның ішінде 20 алдын ала белгіленген;
  - 3) операцияны қол режимінде өткізу мүмкіндігі;
  - 4) процесстің ағымдағы параметрлері мен орындалу кезеңі туралы ақпаратты толық көрсететін дисплей және шағын процессорлық басқару;
  - 5) деңгей өлшеуштері бар жуатын су үшін кемінде екі су сорғысы;
  - 6) жуу құралы үшін мөлшерлеу сорғы;
  - 7) жуу құралдарының деңгейін бақылау, олар жоқ болғанда белгі беру;
  - 8) температураны таңдау және ұстап тұру мүмкіндігі бар кептіру жүйесі;
  - 9) булануды жоятын бу дұзағы;
  - 10) сүзгінің үштік жүйесі;
  - 11) жууға арналған арбаларды таңдаудың көптігі;
  - 12) кез келген тазалау мен дезинфекциялау құралдарын пайдалану мүмкіндігі;
3. Камерасының жұмыс көлемі 100-ден 200 литрге дейін көлденең тиеуі бар бу форвакуумды стерилизаторларында (өтпелі және өтпелі емес типті):
  - 1) стерилизациялау камерасының барлық периметрі бойынша тот баспайтын

құрыштан жасалған қаттылық қабырғалары бар толық пісірілген жейде;

2) стерилизациялық камерадан ауаны фракциялық вакуумдық сорып алу;

3) вакуумдық кептіру;

4) пневматикалық ашылатын тот баспайтын құрыштан жасалған слайд типті есік (2 есік);

5) стерилизацияның бес және одан да көп бағдарламалары: текстиль мен ыдыс 134^0 (5 мин), аспаптар мен жабдық 132^0 (20 мин), резеңке бұйымдар 120^0 (45 мин), ерітіндіні стерильдеу 121^0 (20 мин), еркін белгіленетін параметрлері бар бағдарлама;

6) ауаның толық шығарылуын анықтауға арналған Бови-Дик тест бағдарламасы;

7) герметикалыққа автоматты тест;

8) Валидация жүйесі;

9) Жұмыс камерасындағы қысымды көзбен бақылауға арналған манометр сыртқы панельге орналастырылуы тиіс.

4. Мыналарды қамтамасыз етеді:

1) қоса салынған жадыда стерильдеу параметрлерін сақтау және оларды басып шығару мүмкіндігі;

2) қоса салынған принтерге стерильдеу параметрлерін шығару;

3) Басқарудағы қарапайымдылық;

4) стерильденген материалдың кемінде 1 % қалдық ылғалдылығы.

5. Төмен температуралы плазмалы стерилизатор металл және металл емес медициналық құралдарды төмен температурада стерильдеуді қамтамасыз етеді.

Сутегі тотығы буын плазмамен қоса пайдалану медициналық аспаптар мен материалдарды уытты қалдықтар қалдырмастан, тез әрі қауіпсіз стерильдеуді қамтамасыз етеді. Стерильдеудің барлық сатылары құрғақ ортада төмен температурада өтеді және бұл ретте жылытуға және ылғалға сезімтал өңделетін аспаптар зақымданбайды. Плазмалы стерилизатор металл және металл емес құралдар үшін пайдаланылуы мүмкін, сондай-ақ іскектердегі топса сияқты қол жетпейтін жерлері (диффузиясы қиын) бар аспаптарды стерильдей алады.

Плазмалы стерилизаторда стерильденетін бұйымдар: стерео улы аспаптар, дефибллятор үрекшелері, электрокаустика аспаптары, өңеш кеңейткіштер, бассүйек ішіндегі қысымды өлшеуге алған датчиктердің кабельдері, металл аспаптар, пациентке баратын кабель сымдары, эндоскопия аспаптары, қатты эндоскоптар, ларингоскоп жүздері, трокарлар қабықшалары, криозондтар, тамақтанудың хирургиялық көздері мен аккумуляторлар, жарықтандыру талшықты-оптикалық кабелдері, ұштықтар, оптикалық талшық және лазер құралдары, офтальмиялық линзалар (диагностикалық, үлкейтетін), пигменттеуге

арналған ұштықтар, «Доплерлер», радиотерапия аспаптары, ультрадыбыстық зондтар, видеокамералар мен ажыратқыштар, резектоскоп (жұмыс элементтері мен қабықшалар), бір арнасы бар иілмелі эндоскоптар.

6. Дезинфекциялық бу камералары мынаны қамтамасыз етеді:

- 1) камерадағы және жейдедегі 0,05 МПа номиналды жұмыс қысымы;
- 2) камерадан ауаны фракциялық вакуумдық сорып алу;
- 3) дезинфекциялық ұсталым уақыты 1-ден 480 минутқа дейін және өңдеу температурасы вакуумдық кептіргішімен 100⁰С -тан 111⁰С дейін;
- 4) камерада разряд таусылғанда немесе қысым болғанда есікті ашудың мүмкін еместігі;

5) ағысты бұзбастан салқындатқыштар арқылы бу мен конденсатты шығару жүйесі;

6) дезинфекциялайтын агент – бу,

7) киімді кейіннен вакуумдық кептіру арқылы 100⁰С-та 10 минут дезинфекциялау;

8) төсек әбзелдерін вакуумдық кептіру арқылы 105⁰С-та 60 минут дезинфекциялау;

9) киімді кейіннен вакуумдық кептіру арқылы 100⁰С-та 30 минут дезинфекциялау;

10) төсек әбзелдерін вакуумдық кептіру арқылы 105⁰С-та 40 минут дезинфекциялау;

11) төсек әбзелдерін вакуумдық кептіру арқылы 100⁰С-та 60 минут дезинфекциялау.

7. Орау материалы мен индикаторлардың толық жиынына мыналар кіреді:

- 1) бу және газбен стерильдеуге арналған стандартты бекітілген қағаз;
- 2) бу және газбен стерильдеуге арналған жазық құрамдас пакеттер;
- 3) бу және газбен стерильдеуге арналған қарапайым бүкпесі бар құрамдас пакеттер;
- 4) бу және газбен стерильдеуге арналған өздігінен желімделетін жазық құрамдас пакеттер;

5) бу және газбен стерильдеуге арналған жазық рулондар;

6) бу және газбен стерильдеуге арналған көлемдік рулондар;

7) бу және газбен стерильдеуге арналған индикатор таспасы;

8) бу және газбен стерильдеуге арналған жұмсақ бекітілген қағаз;

9) Бови-Дик тесті үшін индикатор;

10) бір реттік химиялық бумен стерильдеу индикаторлары;

11) плазмалы стерильдеуге арналған рулондар мен пакеттер.

8. Қаптама материалы (қағаз+пленка)

Қаптама материал қағаз+пенка жыртылмайтын, сынығы жоқ көп қабатты (бес қабат) түссіз пленка-ламинаттан, сондай-ақ медициналық қағаздан дайындалады. Қағаз бен пленка термиялық тігіспен жалғасқан.

Бу, этиленоксидті және формальдегидті стерильдеу индикаторлары пакеттердің қағаз түптеріне, қағаз бен пленка қабаттарының арасына термиялық тігіс жанына үздіксіз жолақпен, бұйымның дайын қаптама ішінде стерильдеу үшін орналасқан аймағынан тыс жазылады. Стерильдікті сақтау мерзімі: кемінде 12 ай. Атауы, қаптама көлемі мен басқа ақпарат қаптаманың оң жағында материалды салу аймағынан тыс жазылады.

9. Бумен стерильдеудің бір реттік химиялық индикаторларын пайдалануға мыналар ұсынылады:

1) 4 сынып, А тип, сындарлы параметрлер мәндері 134С/5 мин және 121С/20 мин болғанда форвакуумдық бу стерилизаторларының жұмысын бақылау үшін;

2) 4 сынып, А тип, сындарлы параметрлер мәндері 126С/10 мин болғанда форвакуумдық бу стерилизаторларының жұмысын бақылау үшін;

3) 4 сынып, В1 тип, сындарлы параметрлер мәндері 132С/20 мин және 120С/45 мин болғанда камерадан ауаны гравитациялық шығару арқылы бу стерилизаторларының жұмысын бақылау үшін. В1 тип - стерильдеуге арналған қаптаманың сыртына орналастыру үшін қолданылады;

5) 4 сынып, В2 тип, сындарлы параметрлер мәндері 132С/20 мин және 120С/45 мин болғанда камерадан ауаны гравитациялық шығару арқылы бу стерилизаторларының жұмысын бақылау үшін. Тип В2 – стерильдеуге арналған қаптаманың ішіне орналастыру үшін қолданылады;

6) 5 сынып - 120-135⁰С температура диапазонында бу стерильдеудің барлық циклында қаптама ішін бақылау үшін интеграциялық индикатор;

7) Бови-Дик тесті үшін индикатор камерадан ауаның толық шығуын бақылау аптасына 1 рет жүргізіледі.

10. ОСБ арналған медициналық жиһаз тот баспайтын құрыштан болуы тиіс және оған мыналар кіреді: ла материалды қабылдауға, жууға, тексеруге және орауға арналған үстел; материалды тасымалдауға арналған әртүрлі типті арбалар; жабық көлік контейнерлері; стерильді материалды сақтауға арналған стеллаждар; шағын және стандартты торлы кәрзеңкелер; шағын және стандартты торлы тұғырықтар.

11. ОСБ-дағы аймақтар бойынша жабдықты ұсынылатын орналастыру ЕПҰ-дағы ОСБ төсектер саны 120-дан артық тәулігіне келу саны 500-ден артық:

1. Қабылдау аймағы:

Лас материалды қабылдауға арналған үстелдер

2. «Лас» аймақ (стерильдеу алдында тазалау):

- 1) жуу-дезинфекциялау машинасы өтпелі 350 л (бірнеше болуы мүмкін);
  - 2) ультрадыбыстық жуу машинасы (бірнеше болуы мүмкін);
  - 3) үш секциялы жуу ваннасы;
  - 4) тасымалдау және сақтауға арналған жабдық.
3. «Таза» аймақ (стерильдеуге дайындау және стерильдеу);
- 1) форвакуумды бу стерилизаторы өтпелі 600 л (бірнеше болуы мүмкін);
  - 2) 100 л плазмалы стерилизатор өтпелі;
  - 3) термиялық дәнекерлеуші аппарат (бірнеше болуы мүмкін);
  - 4) орау үстелдері (бірнеше болуы мүмкін);
  - 5) тасымалдау мен сақтауға арналған жаюлық.
4. «Стерильді» аймақ:
- тасымалдау және сақтауға арналған жабдық.
5. ОСБ қосымша үй-жайлары:
- 1) стерильді бұйымдарды беру аймағы (экспедиция);
  - 2) су дайындау жүйесі үй-жайы;
  - 3) текстиль материалдар қоймасы;
  - 4) текстиль материалдарды дайындауға арналған үй-жай.
6. Орау материалдарның қоймасы:
- 1) стерильді материалдар қоймасы;
  - 2) «лас» аймақтың шаруашылық мұқаммалы үй-жайы.
7. Сан өткізгіш
8. Химикаттар қоймасы.
9. Бөлімше аралық арбаларды жууға арналған үй-жай.
10. Персоналға арналған үй-жай.
- Төсек саны 120-дан аз және келу саны 500-ден аз ЕПҰ-ның ОСБ:
1. Қабылдау аймағы:
- Лас материалды қабылдауға арналған үстелдер.
2. «Лас» аймақ (стерильдеу алдындағы тазалау және стерильдеу);
- 1) 100 л форвакуумдық бу стерилизаторы өтпелі (бірнеше болуы мүмкін);
  - 2) 250 л жуу-дезинфекциялау машинасы өтпелі;
  - 3) ультрадыбыстық жуу машинасы;
  - 4) үш секциялы жуу ваннасы;
  - 5) термиялық дәнекерлеуші аппарат;
  - 6) орау үстелдері;
  - 7) тұғырығы бар электр аквадистиллятор;
  - 8) тазартылған суды сақтауға арналған жиынтық;
  - 9) тасымалдау және сақтауға арналған жабдық.
3. «Стерильді» аймақ:
- 1) тасымалдау және сақтауға арналған жабдық;

1.	Б класының медициналық қалдықтары					
2.	В класының медициналық қалдықтары					
3.	Г класының медициналық қалдықтары					
4.	Д класының медициналық қалдықтары					

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК